

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΓΩΓΩΝ

Ταχ. Διεύθυνση: Μεσογείων 96

Ταχ. Κώδικας: 115 27

Τηλέφωνο: 213 130 7457

e-mail: gthrapسانيotis@justice.gov.gr

Αθήνα, 14/6/2022

Αρ. Πρωτ.: 14735

ΠΡΟΣ:

Υπουργείο Εξωτερικών

Δ3 Διεύθυνση

Θέμα: Απάντηση επί παρατηρήσεων της Έκθεσης της Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT)

Σχετ.: Έγγραφο της Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT) με αριθμ. πρωτ. CPT/AM/2022/05/10-03-2022

Η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής, στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης του σωφρονιστικού συστήματος, με στόχο την καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του προς όφελος των κρατουμένων, των υπαλλήλων και της κοινωνίας γενικότερα, προέβη ανά κλάδο στον στρατηγικό σχεδιασμό του, λαμβάνοντας υπόψη τα ανθρώπινα δικαιώματα, την αναγκαιότητα της ομαλής επανένταξης των κρατουμένων και την πρόληψη υποτροπής, την ενίσχυση του προσωπικού των φυλακών με την αναβάθμιση του ρόλου του και την εδραίωση της δικαιοσύνης, της διαφάνειας και της ασφάλειας στους χώρους κράτησης.

A) Επικαιροποίηση στοιχείων που δόθηκαν στην απάντηση της Υπηρεσίας στις προκαταρκτικές παρατηρήσεις (σε συνέχεια του εγγράφου μας με αριθμ. πρωτ. 148/7-1-2022 και των παρατηρήσεων που καταγράφονται στην Έκθεση)

Στο **Κατάστημα Κράτησης Χίου** όλα τα περιστατικά που εκδηλώνονται και εμπίπτουν σε πειθαρχικό έλεγχο, καταγράφονται και εν συνεχεία ακολουθείται η προβλεπόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία πειθαρχική διαδικασία και επιβάλλονται όλες οι προβλεπόμενες πειθαρχικές ποινές για τις οποίες λαμβάνουν γνώση, ενυπογράφως, όλοι οι εμπλεκόμενοι, όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο Κατάστημα αρχεία. Το Κατάστημα έχει χωρητικότητα ογδόντα δύο (82) θέσεων κρατουμένων και όποτε παρατηρείται υπερπλήρωση σε βαθμό που δύναται να επηρεάσει τα επίπεδα αξιοπρεπούς διαβίωσης των κρατουμένων γίνονται οι ανάλογες ενέργειες αραίωσης μέσω της Κεντρικής Επιτροπής Μεταγωγών. Την περίοδο της επίσκεψης της CPT στο Κατάστημα, πραγματοποιούνταν σε όλους τους θαλάμους γενική επισκευή. Κάποια από τα παράθυρα ήταν ραγισμένα αλλά με την ολοκλήρωση των επισκευών, αντικαταστάθηκαν. Σε όλους τους θαλάμους υπάρχει θέρμανση μέσω εγκατάστασης καλοριφέρ πετρελαίου, το οποίο λειτουργεί σε καθημερινή βάση κατά τους χειμερινούς μήνες σε ώρες που οι θάλαμοι είναι κλειστοί, ενώ στους ειδικούς θαλάμους (πειθαρχείο και χώρο καραντίνας) υπάρχουν ηλεκτρικά σώματα καλοριφέρ. Επίσης, στο Κατάστημα πραγματοποιείται σε τακτική βάση απεντόμωση από εξωτερικό συνεργείο το οποίο χορηγεί σχετικό πιστοποιητικό πραγματοποίησης των σχετικών εργασιών, ενώ όσον αφορά στην καθαριότητα και απολύμανση των θαλάμων, βεβαιώνεται ότι αυτή λαμβάνει χώρα σε καθημερινή βάση με τη χρήση καθαριστικών και απολυμαντικών που χορηγεί το Κατάστημα στους εργαζόμενους κρατούμενους. Οι ατομικές ντουλάπες πράγματι δεν επαρκούν για όλους τους κρατούμενους, εξαιτίας της έλλειψης χώρου εντός των θαλάμων και πρόκειται να εξεταστεί η αναδιάταξή τους στον χώρο καθώς και η δυνατότητα προμήθειας επιπλέον αποθηκευτικών ντουλαπιών για την κάλυψη των αναγκών όλων των κρατουμένων. Με μέριμνα της Διεύθυνσης του Καταστήματος ξεκίνησε η λειτουργία μητρώου χρήσης του πειθαρχικού κελιού, στο οποίο καταγράφονται οι κινήσεις εισερχομένων και εξερχομένων κρατουμένων. Τα καρτοτηλέφωνα επισκευάστηκαν από συνεργείο του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος και λειτουργούν κανονικά. Σας ενημερώνουμε ότι στο Κατάστημα υπάρχει ο κατάλληλος τεχνολογικός εξοπλισμός και η υπηρεσία του ηλεκτρονικού επισκεπτηρίου παρέχεται σε όλους τους κρατούμενους οι οποίοι προσκομίζουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Όσον αφορά τη διανομή έντυπου υλικού στους κρατούμενους, για την πληρέστερη ενημέρωσή τους σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, τον τρόπο λειτουργίας της φυλακής και τα δικαιώματά τους κατά τη διάρκεια της κράτησής τους, ενημερώνουμε ότι έχει διανεμηθεί σε όλους τους κρατούμενους το «Αλφαβητάρι του κρατουμένου» και κατόπιν της επίσκεψης της Επιτροπής, διανέμονται σχετικά έντυπα οδηγιών και ανακοινώσεων με πρωτοβουλία του Καταστήματος.

Στο **Κατάστημα Κράτησης Νιγρίτας** έχουν προχωρήσει οι ενέργειες από μέρος της Διεύθυνσης σε συνεργασία με τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες του Υπουργείου για τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης. Συγκεκριμένα, έχει υποβληθεί αίτημα για την προμήθεια νέων στρωμάτων για τις πτέρυγες Β2 και Γ2 και αναμένεται η προμήθειά τους. Επίσης, έχει εγκριθεί ποσό 3.027,15 ευρώ για την αντικατάσταση τζαμιών, καθώς και ποσό 21.241,45 ευρώ για την προμήθεια ειδών ελαιοχρωματισμού για το βάψιμο των κοινόχρηστων χώρων του Καταστήματος. Απολυμάνσεις και απεντομώσεις πραγματοποιούνται σε τακτική βάση από πιστοποιημένη εταιρεία με την οποία έχει υπογραφεί σύμβαση. Από την αρχή της πανδημίας covid-19 το Κατάστημα προμηθεύτηκε μεγάλες ποσότητες καθαριστικών και ειδών αντισηψίας τα οποία μοιράζονταν

στους κρατούμενους, αλλά η διαχείρισή τους πολλές φορές δεν ήταν συνετή. Οι ποσότητες ειδών καθαρισμού που προμηθεύεται το Κατάστημα είναι επαρκείς και πλέον, η χρήση τους γίνεται από τους κρατούμενους που αναλαμβάνουν την καθαριότητα και δεν υπάρχει κατασπατάληση ή έλλειψη. Αναφορικά με την κάλυψη των αναγκών των κρατουμένων σε είδη ένδυσης, υπόδησης και υγιεινής, η Κοινωνική Υπηρεσία φροντίζει για τη διανομή όλων των προσφερόμενων ειδών που παραλαμβάνει το Κατάστημα από δωρεές της Εκκλησίας και φιλανθρωπικών φορέων. Το πρόβλημα του υπερπληθυσμού του Καταστήματος αντιμετωπίζεται με μηνιαίες αραιώσεις μέσω της Κεντρικής Επιτροπής Μεταγωγών. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι κατά το τρίμηνο Μάρτιος – Μάιος 2022 έχουν μεταχθεί σε άλλα Καταστήματα Κράτησης, τριάντα πέντε (35) κρατούμενοι. Οι συνεδριάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Μεταγωγών συνεχίζονται αδιαλείπτως, με στόχο τη σταδιακή περαιτέρω αποσυμφόρηση του Καταστήματος. Η εξωτερική αυλή άσκησης των πειθαρχείων πλέον λειτουργεί, διότι τοποθετήθηκαν κάμερες και ελέγχεται ο χώρος από το control room. Τα πειθαρχεία, βρίσκονται δίπλα στην πτέρυγα Ε' και ο έλεγχός τους πραγματοποιείται από τον υπάλληλο που είναι τοποθετημένος σε αυτή. Οι κινήσεις των κρατουμένων εντός και εκτός των κελιών των πειθαρχείων δεν καταγράφονται, αλλά υπάρχει σχετικός πίνακας στο Υπαρχιφυλακείο στον οποίο καταγράφεται ποιοι κρατούμενοι και για ποιο λόγο βρίσκονται στα κελιά των πειθαρχείων. Τέλος, όσον αφορά τα δύο κελιά του θαλάμου υποδοχής, η Διεύθυνση του Καταστήματος αιτήθηκε στο Υπουργείο την προμήθεια των απαιτούμενων υλικών και αναμένει την έγκρισή τους για να προχωρήσει στην επισκευή τους. Σημειώνεται ότι τα εν λόγω κελιά δεν προσφέρουν τη δυνατότητα μίας ώρας υπαίθριας άσκησης καθημερινά όπως συστήνει η Επιτροπή και για το λόγο αυτό, θα χρησιμοποιούνται για την κράτηση για σύντομο χρονικό διάστημα.

Στο **Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού Ι** η κατανομή των κρατουμένων στις πτέρυγες γίνεται λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες, μεταξύ των οποίων είναι οι υπεύθυνες δηλώσεις με τις οποίες ζητούν να κρατηθούν σε συγκεκριμένες πτέρυγες και κελιά προκειμένου να συμβιώνουν με ομοεθνείς τους ή για λόγους προστασίας της προσωπικής τους ασφάλειας. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη οι σχέσεις μεταξύ διαφορετικών εθνοπολιτισμικών κατηγοριών κρατουμένων, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος εκδήλωσης βίαιων ομαδικών αντιπαραθέσεων. Η αρμόδια υπηρεσία του καταστήματος κράτησης χορηγεί σε τακτική βάση προϊόντα υγιεινής και καθαρισμού. Επιπρόσθετα, η Κοινωνική Υπηρεσία, σε συνεργασία με εξωτερικούς φορείς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις παρέχει οργανωμένα, είδη ιματισμού, κλινοσκεπάσματα, τηλεκάρτες και είδη προσωπικής υγιεινής σε άπορους κρατούμενους. Οι νεοεισερχόμενοι δηλώνουν τις ανάγκες τους κατά την πρώτη επικοινωνία τους με τον κοινωνικό λειτουργό της πτέρυγας στην οποία θα τοποθετηθούν. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, κατά το έτος 2020 χορηγήθηκαν **3.163** σακούλες με είδη πρώτης ανάγκης και **4.730** είδη ρουχισμού και υπόδησης σε άπορους κρατούμενους από την Κοινωνική Υπηρεσία, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται σε αυτά, τα είδη που διανεμήθηκαν από το φυλακτικό προσωπικό και τη Διεύθυνση του Καταστήματος Κράτησης. Το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού Ι, παρά το ότι είναι η κεντρική φυλακή υποδίκων με συνεχώς μεταβαλλόμενο πληθυσμό, προσφέρει πολλές εκπαιδευτικές ευκαιρίες στους ενδιαφερόμενους κρατούμενους. Ειδικότερα, στο κατάστημα κράτησης λειτουργούν σε πλήρως εξοπλισμένες σύγχρονες αίθουσες διδασκαλίας:

- Πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς και Ρομά,

- Δημοτικό Σχολείο (τυπική εκπαίδευση) το οποίο ιδρύθηκε το 2021,
- Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ισότιμο του τριταξίου Γυμνασίου,
- Φοίτηση στο Λύκειο, κατ' ιδίαν διδαχθέντων μαθητών που μελετούν ατομικά και εξετάζονται στο τέλος κάθε έτους,
- Δυνατότητα συμμετοχής στις Πανελλαδικές Εξετάσεις Εισαγωγής σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα που διεξάγονται κάθε έτος εντός του καταστήματος κράτησης.
- Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης με τρεις ειδικότητες,
- Φοιτητές που σπουδάζουν εξ αποστάσεως ή με εκπαιδευτικές άδειες σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα σε ολόκληρη τη χώρα.

Παράλληλα, προσφέρονται πολιτιστικά, ψυχαγωγικά και εκπαιδευτικά προγράμματα σε ενδιαφερόμενους κρατούμενους. Στο άμεσο μέλλον θα αυξηθούν τα προγράμματα και οι δράσεις (θεατρικά, μουσικά, χειροτεχνίας, κ.ά.) για τους κρατούμενους καθώς θα είναι ευκολότερη η πραγματοποίησή τους λόγω της άρσης των περιορισμών και της χαλάρωσης των μέτρων προστασίας για την πρόληψη της διασποράς της πανδημίας COVID-19. Σχετικά με τις αναφορές για την ύπαρξη κατσαρίδων και κοριών στη Β΄ πτέρυγα, η Διεύθυνση του Καταστήματος έχει πραγματοποιήσει από τις 01.12.2021 μέχρι σήμερα, εντατικές απεντομώσεις και μυοκτονίες στους αναφερόμενους χώρους, από εξειδικευμένα συμβεβλημένα συνεργεία ψεκασμών μικροβιοκτονιών, απεντομώσεων και μυοκτονιών. Στη Δ΄ πτέρυγα, τα χαλασμένα ντους έχουν επισκευαστεί και είναι πλέον όλα λειτουργικά. Γενικότερα, όσον αφορά τα υδραυλικά συστήματα, γίνονται συστηματικά συντηρήσεις και επισκευές σε όλες τις πτέρυγες. Η ηλεκτρική καλωδίωση στις πτέρυγες, όπου έχει καταστραφεί ή υποστεί φθορές, επισκευάζεται ή αντικαθίσταται μέρος αυτής, ώστε να μην υπάρχουν προβλήματα στην ηλεκτροδότηση. Καθημερινώς, επίσης, γίνονται συντηρήσεις και επισκευές σε τοίχους, πλακάκια, δάπεδα κ.λπ., τα οποία έχουν υποστεί φθορές. Συγκεκριμένα, έχει γίνει συντήρηση και αποκατάσταση των φθορών (ξύσιμο μούχλας, τοποθέτηση νέων πλακιδίων, σοβατίσματα και αποκατάσταση σπασμένων παραθύρων κ.ά.) σε όλες τις πτέρυγες. Ειδικότερα, στη Β΄ πτέρυγα έχουν τοποθετηθεί νέα πλακίδια στα wc των κελιών και έχουν γίνει σοβατίσματα των κελιών σε ταβάνια και τοίχους. Στην Ε΄ πτέρυγα έχουν ανακατασκευασθεί πλήρως τα μπάνια (τοποθέτηση νέων πλακιδίων στα δάπεδα και στους τοίχους). Σχετικά με τη σίτιση των κρατουμένων αναφέρουμε ότι το εβδομαδιαίο πρόγραμμα συσσιτίου ελέγχεται τόσο από τον ιατρό όσο και από το Συμβούλιο του Καταστήματος προκειμένου να υπάρχει ποικιλία τροφών και ισορροπημένη διατροφή, με τις σωστές αναλογίες πρόσληψης βιταμινών. Επιπλέον, πιρουνία, κουτάλια και πιάτα διατίθενται σε όλους τους νεοεισερχόμενους κρατούμενους. Τέλος, σημειώνουμε ότι κατά το τρίμηνο Μάρτιος – Μάιος 2022 με αποφάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Μεταγωγών έχουν μεταχθεί σε άλλα Καταστήματα Κράτησης, εκατόν σαράντα τέσσερις (144) κρατούμενοι. Οι συνεδριάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Μεταγωγών συνεχίζονται αδιαλείπτως, με στόχο τη σταδιακή περαιτέρω αποσυμφόρηση του Καταστήματος.

Στο **Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού II**, ανταποκρινόμενοι στο ζητούμενο της κράτησης των διεμφυλικών γυναικών κρατουμένων, υπό συνθήκες απόλυτου σεβασμού του δικαιώματός τους στον αυτοπροσδιορισμό, αναζητήσαμε, άμεσα, πιθανούς χώρους, οι οποίοι θα εξασφάλιζαν την ασφαλή και αξιοπρεπή διαβίωσή τους στο Κατάστημα. Παρά την έλλειψη χώρων και υποδομών, αποφασίστηκε, να διατεθεί το τμήμα της Β΄ θέσης. Ο χώρος ανακαινίστηκε και διαμορφώθηκε κατάλληλα, ώστε να δημιουργηθούν πέντε (05) κελιά, εμβαδού 12τ.μ., τα οποία προσφέρουν τις βέλτιστες δυνατές συνθήκες κράτησης των διεμφυλικών γυναικών κρατουμένων. Στα κελιά τοποθετήθηκαν, ένα χτιστό κρεβάτι με στρώμα, τραπέζι, καρέκλα, καινούρια πλακάκια και είδη υγιεινής, ενώ υπήρξε ιδιαίτερη πρόνοια, ώστε το κάθε κελί ξεχωριστά να διαθέτει δική του τουαλέτα, νιπτήρα και ντουζιέρα και παροχή ζεστού νερού, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Ο χώρος της ατομικής υγιεινής διαχωρίζεται περιμετρικά από το υπόλοιπο δωμάτιο με χτιστό τοίχο. Επιπροσθέτως, σε κάθε κελί εγκαταστάθηκε καινούριο σώμα καλοριφέρ, υπάρχει παράθυρο για επαρκή εξωτερικό φυσικό φωτισμό και αερισμό, πέραν του τεχνητού εσωτερικού φωτισμού. Όλα τα ανωτέρω κρίθηκαν απολύτως αναγκαία, για την αξιοπρεπή κράτηση των

διεμφυλικών γυναικών και την προσφορά σε αυτές ενός ικανοποιητικού επιπέδου συνθηκών διαβίωσης. Σε κάθε κελί τοποθετήθηκε μία και μόνη διεμφυλική γυναίκα κρατούμενη. Κάμερες επιτήρησης υπάρχουν στον διάδρομο και όχι στον εκάστοτε χώρο κράτησης (κελί). Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Σωφρονιστικού Κώδικα, η Διεύθυνση του Καταστήματος Κράτησης μερίμνησε, για την ύπαρξη υπαίθριου προαύλιου χώρου, που διαθέτει και τη βασική υποδομή για καλαθοσφαίριση για την άθλησή τους.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι, στο σύνολο των κρατουμένων του Καταστήματος προσφέρεται η δυνατότητα συμμετοχής τους στην τυπική εκπαίδευση, είτε με τη μορφή των κατ' ιδίαν διδασκομένων μαθητών γυμνασίου και λυκείου, είτε με την μορφή της εξ' αποστάσεως πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων, για την πρόληψη της διασποράς του covid-19, η Διεύθυνση του Καταστήματος θα προβεί σε όλες τις προβλεπόμενες ενέργειες για τη σταδιακή επανέναρξη του συνόλου των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δράσεων και θα μεριμνήσει για τη σωστή ενημέρωση των κρατουμένων προκειμένου να διευρυνθεί η συμμετοχή σε αυτές εφόσον πληρούνται οι εκάστοτε προϋποθέσεις. Την πρόθεση της Διεύθυνσης και του συνόλου του προσωπικού του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού II, για την υποστήριξη των διεμφυλικών γυναικών επιβεβαιώνει και η αποτελεσματική συνεργασία με τον σύλλογο «ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ», ο οποίος προσφέρει νομικές συμβουλές και βραχυπρόθεσμη ψυχολογική υποστήριξη στις διεμφυλικές γυναίκες κρατούμενες, καθώς και ενημέρωση στο προσωπικό του Καταστήματος Κράτησης, για θέματα που άπτονται της κοινότητας των διεμφυλικών γυναικών. Τέλος, τόσο οι ειδικοί επιστήμονες του Καταστήματος Κράτησης, όσο και το ιατρικό προσωπικό βρίσκονται στη διάθεσή τους, όπως και όλων των κρατουμένων για οποιοδήποτε αίτημά τους. Σχετικά με το προσωπικό του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού II, αναφέρουμε ότι έχει στελεχωθεί από άνδρες και γυναίκες υπαλλήλους, που υπηρετούν με γνώμονα τον σεβασμό των δικαιωμάτων των κρατουμένων, χωρίς διακρίσεις σύμφωνα με το φύλο, την εθνικότητα, τη γλώσσα, τη φυλή, το χρώμα ή άλλα χαρακτηριστικά, ιδιότητες, ή πεποιθήσεις.

Τέλος, ενημερώνουμε ότι δεν υπάρχει συγχρωτισμός διεμφυλικών γυναικών κρατουμένων και cisgender προφυλακισμένων γυναικών, για λόγους ασφαλούς και εύρυθμης λειτουργίας του Καταστήματος Κράτησης, πάντοτε σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Σωφρονιστικού Κώδικα. Ο αρχικός αριθμός των διεμφυλικών γυναικών κρατουμένων του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού II ήταν τέσσερις (04) και κατόπιν αποφυλακίσεως μίας εξ' αυτών είναι τρεις (03) (με στοιχεία της 1^{ης} Ιουνίου 2022).

Στο Κατάστημα Κράτησης Κέρκυρας δεν έχει υποπέσει στην αντίληψη της Διεύθυνσης κάποια κακοποιητική ή προσβλητική συμπεριφορά υπαλλήλων σε βάρος κρατουμένων ούτε έχει υποβληθεί κάποια γραπτή καταγγελία από κρατούμενο για κακοποίηση. Στην περίπτωση εκδήλωσης βίαιης συμπεριφοράς από υπάλληλο σε βάρος κρατούμενου πραγματοποιείται διερεύνηση και ακολουθείται η προβλεπόμενη πειθαρχική διαδικασία. Στο πλαίσιο των ακροάσεων κρατουμένων που πραγματοποιούνταν από την Διεύθυνση του καταστήματος, τα αιτήματα των κρατουμένων εφόσον είναι εύλογα και νόμιμα ικανοποιούνται κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας. Επιπλέον, προσφέρεται οικονομική ενίσχυση από το φιλόπρωχο ταμείο οποτεδήποτε ζητείται από άπορους κρατούμενους. Ο Εισαγγελέας Επόπτης του Καταστήματος

καθώς και οι Αντιεισαγγελείς, προσέρχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα στο Κατάστημα Κράτησης είτε για ακροάσεις κρατουμένων, είτε για άδειες, είτε για εκδίκαση πειθαρχικών παραπτώματων και ουδέποτε αναφέρθηκε κακοποιητική ή προσβλητική συμπεριφορά, ή ότι είχε κατατεθεί σχετική καταγγελία, ανώνυμη ή επώνυμη στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Κέρκυρας. Αναφορικά με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής για την εγκαταλελειμμένη πτέρυγα στο διάδρομο εισόδου του Καταστήματος, η οποία αναφέρεται στην έκθεση ως ο χώρος τιμωρίας κρατουμένων από κάποιους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, ενημερώνουμε ότι χρησιμοποιούνταν κατά το παρελθόν ως ειδικός χώρος κράτησης (πειθαρχικά κελιά), του οποίου όμως η λειτουργία έπαψε ήδη από το 2017, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων. Οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι εισέρχονται στις πτέρυγες αρκετά συχνά κατά τη διάρκεια της νύχτας και συγκεκριμένα: (4) φορές από τις 23:00μ.μ έως τις 5:30π.μ , προκειμένου να πραγματοποιηθεί έλεγχος τήρησης της τάξης και της ασφάλειας του καταστήματος, εκτός των προκαθορισμένων (4) φορών που εισέρχονται για να κλειδώσουν και να ξεκλειδώσουν τα κελιά. Επιπλέον, εισέρχονται σε έκτακτες περιπτώσεις όταν κρίνεται ότι είναι αναγκαίο. Η Ακτίνα Κ' αποτελείται από ισόγειο και ανώγειο κτίσμα και διαθέτει (9) κελιά στο ισόγειο, τα οποία χρησιμοποιούνται για κράτηση ευάλωτων ομάδων κρατουμένων (π.χ. διεμφυλικοί) και (13) κελιά στο ανώγειο, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί "διατηρητέα" από την Αρχαιολογία και παραμένουν σφραγισμένα καθώς είχαν καταστραφεί στην εξέγερση των κρατουμένων το 1996. Με απόφαση των αρμόδιων οργάνων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη οι διεμφυλικοί κρατούμενοι μεταφέρθηκαν άμεσα στο Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού II, σύμφωνα με το φύλο το οποίο δήλωσαν, μετά την επίσκεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επιπρόσθετα, η Διεύθυνση του καταστήματος έχει διαμορφώσει έξι (6) εκ των κελιών αυτών της Ακτίνας Κ' σε ειδικό χώρο κράτησης, λόγω ακαταλληλότητας του πρώην λειτουργούντος ειδικού χώρου κράτησης (πειθαρχικά κελιά). Από τις 6-12-2021 η χρήση των πειθαρχικών κελιών Κ1, Κ2, Κ3 (με διαστάσεις 3,25*1.75τ.μ.) έχει καταργηθεί και έχουν ξεκινήσει οι ενέργειες για την πραγματοποίηση ανακαίνισης. (αναμένεται η έγκριση της σχετικής χρηματοδότησης από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη). Η Ακτίνα Ι' έχει ανακαινιστεί πριν το 2014 και χρήζει εργασιών συντήρησης και κατασκευαστικών βελτιώσεων. Η Ακτίνα Θ' μετά την ολοκληρωμένη ανακατασκευή της, επαναλειτούργησε στο τέλος του 2020 ως χώρος καραντίνας για τους νεοεισερχόμενους κρατούμενους, μεταγόμενους ή μετά από άδεια. Πλέον χρησιμοποιείται ως μόνιμος χώρος κράτησης κρατουμένων. Κατά το έτος 2020 πραγματοποιήθηκαν σημαντικές εργασίες στο Κατάστημα, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης των κρατουμένων, όπως:επισκευή στον βραστήρα, επισκευή και μεταφορά αντλίας της όσμωσης, διαμόρφωση στα επισκεπτήρια για επικοινωνία των κρατουμένων μέσω skype (αγορά μικροφώνων και ακουστικών), επισκευή και συντήρηση των κυκλοφορητών του κεντρικού συστήματος θέρμανσης, γενική συντήρηση και αντικατάσταση υλικών του συστήματος πυροπροστασίας, συντήρηση και επισκευή ηλιακών συλλεκτών και εγκαταστάσεων παραγωγής ζεστού νερού σε 8 από τις 10 ακτίνες του καταστήματος, αντικατάσταση αντιστάσεων θερμοδοχείων, απομάκρυνση παλαιών χάλκινων υδραυλικών σωλήνων και εγκατάσταση καινούριων σωλήνων σε 15 μπάνια της ακτίνας Θ', επίχρισμα νέας εγκατάστασης σε εξωτερικά μπάνια ισόγειου της ακτίνας Θ', ασφαλτόστρωση με ασφαλτόπανο για μόνωση ταράτσας της ακτίνας Θ', τοποθέτηση νέου τσιμεντένιου πάγκου διαστάσεων 1,50m x 0,65m στην ακτίνα Θ', ελαιοχρωματισμοί σε χώρους του Καταστήματος όπου αυτό κρίθηκε αναγκαίο, απομάκρυνση σαθρών πλακιδίων και επανατοποθέτηση νέων στο

δάπεδο του Αρχιφυλακείου, γκρέμισμα και αντικατάσταση 3 τουαλετών (1 γυναικεία) – (2 αντρικές) εξ ολοκλήρου στο χώρο των εσωτερικών σκοπιών για τις ανάγκες των υπαλλήλων και των εκπαιδευτών του ΣΔΕ (νέες αποχετεύσεις, τοποθετήσεις γυψοσανίδων, νέες ηλεκτρολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, τοποθέτηση νέων πλακιδίων και ειδών υγιεινής). Ομοίως, κατά το έτος 2021 πραγματοποιήθηκαν μεγάλης κλίμακας εργασίες ανακαίνισης, επισκευών, καθαρισμού και απολύμανσης όπως: επισκευή και μεταφορά αντλίας της όσμωσης, επισκευή και συντήρηση των κυκλοφορητών του κεντρικού συστήματος θέρμανσης, γενική συντήρηση και αντικατάσταση υλικών του συστήματος πυροπροστασίας, αντικατάσταση δοχείων διαστολής για τη σωστή λειτουργία του συστήματος θέρμανσης, οικοδομικές εργασίες και ελαιοχρωματισμοί σε χώρους του Καταστήματος. Επίσης πραγματοποιούνται συστηματικά εντομοκτονίες, μυοκτονίες, οφιοαπωθήσεις και απολυμάνσεις.

Στο Κατάστημα Κράτησης Κω η χωρητικότητα είναι πενήντα έξι (56) θέσεις κράτησης. Σημειώνεται ότι η επίσκεψη του κλιμακίου της CPT, έγινε τη χειρότερη δυνατή περίοδο για το Κατάστημα και ότι ήταν καθαρά συγκυριακό το γεγονός της κράτησης ενενήντα επτά (97) κρατούμενων. Την περίοδο αυτή τα κρεβάτια των κρατούμενων ήταν τοποθετημένα σε πολύ πυκνή διάταξη με αποτέλεσμα ο διαθέσιμος χώρος στον κάθε κρατούμενο να είναι πολύ περιορισμένος. Αξίζει όμως να σημειωθεί ότι όλοι οι κρατούμενοι είχαν κρεβάτι στη διάθεσή τους και δεν υπήρχε κανένας κρατούμενος να κοιμάται στο πάτωμα. Ακολούθησε σταδιακή αποσυμφόρηση του Καταστήματος με αποφάσεις της Κεντρικής Επιτροπής Μεταγωγών και σήμερα, τα επίπεδα πλήρωσης δεν είναι υψηλά, οπότε δεν επηρεάζεται το επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης των κρατούμενων. Την ημέρα της επίσκεψης είχαν καταγράψει (19) ενεργά κρούσματα covid-19 σε ισάριθμους κρατούμενους. Στο Κατάστημα υπάρχουν τρεις χώροι καραντίνας οι οποίοι μπορούν να φιλοξενήσουν το μέγιστο επτά κρατούμενους, επομένως δεν ήταν εφικτό με τις υπάρχουσες υποδομές και χώρους, να απομονωθούν όλα τα κρούσματα σε χώρους καραντίνας. Συνεπώς, δεν υπήρχε καλύτερη λύση από το να απομονωθούν οι θάλαμοι ξεχωριστά, διότι τα κρούσματα προέρχονταν και από τους τρεις θαλάμους που διαθέτει το Κατάστημα και όλοι οι υπόλοιποι κρατούμενοι που δεν νόσησαν θεωρούνταν στενές επαφές των κρουσμάτων. Αυτός είναι και ο λόγος που η αντιπροσωπεία σημείωσε ότι, κρατούμενοι που αποτελούσαν στενές επαφές και ενεργά κρούσματα ήταν μαζί. Αυτή η πρακτική τελικά αποδείχτηκε αποτελεσματική καθώς η πλειοψηφία των νοσούντων κρατούμενων ιάθηκε χωρίς περαιτέρω εξάπλωση στον υγιή πληθυσμό. Αναφορικά με τις αναφορές κρατούμενων ότι δεν έχουν επαφή με το προσωπικό, ενημερώνουμε ότι δεν έχει υποπέσει στην αντίληψη της Διεύθυνσης κάτι τέτοιο, ούτε έχει υποβληθεί σχετική καταγγελία. Οι κρατούμενοι έχουν καθημερινή και συνεχή επαφή με το προσωπικό που επανδρώνει τις βάρδιες καθώς και με το ιατρείο του Καταστήματος για θέματα υγείας τους και χορήγησης φαρμακευτικής αγωγής. Επίσης, καθημερινά μπορούν να ζητούν συνάντηση (ακρόαση) με τη Γραμματεία του Καταστήματος, με τον Αρχιφύλακα και με τη Διεύθυνση. Όλα αυτά καταγράφονται και τηρούνται στα βιβλία ακροάσεων και οποτεδήποτε ζητηθεί, μπορούν να επαληθευτούν. Επιπροσθέτως, το σχέδιο του Καταστήματος είναι τέτοιο (δεν υπάρχουν πτέρυγες), συνεπώς ο σκοπός στη θέση της κγκλίδας, όπως και ο σκοπός του εξωτερικού προαυλίου, έχουν άμεση οπτική επαφή με το εσωτερικό προαύλιο και τους θαλάμους και τον εξωτερικό χώρο αντίστοιχα, και επαγρυπνούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους για την αποτροπή οποιουδήποτε

περιστατικού. Αναφορικά ειδικότερα με την επικοινωνία των κρατουμένων μέσω VoiceOver Internet Protocol (VOIP), ενημερώνουμε ότι από την εκδήλωση της πανδημίας του covid-19, αναδείχθηκε ένα σημαντικό πρόβλημα, αυτό της δυνατότητας κάποιου να επισκεφθεί έναν κρατούμενο, ο οποίος βρίσκεται και κρατείται μακριά από κάποιο μεγάλο αστικό κέντρο και ιδιαίτερα σε νησί, όπως της Κω όπου βρίσκεται το Κατάστημα. Το πρόβλημα διογκώνεται όταν ο κρατούμενος είναι αλλοδαπός μακριά από την χώρα του και από την οικογένειά του. Αναγνωρίζοντας τη σημασία της επικοινωνίας των κρατουμένων με το οικείο περιβάλλον τους, δόθηκε άμεση λύση σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε προμήθεια του αναγκαίου τεχνικού εξοπλισμού και διαμορφώθηκε ειδικός χώρος για τη λειτουργία του ηλεκτρονικού επισκεπτηρίου μέσω skype. Επίσης, οι κρατούμενοι που το επιθυμούν πραγματοποιούν τηλεφωνική επικοινωνία με τους οικείους τους μέσω των επτά (7) καρτοτηλεφώνων που έχουν τοποθετηθεί στο Κατάστημα. Η τηλεφωνική επικοινωνία πραγματοποιείται τις ώρες που οι κρατούμενοι προαυλίζονται και η οπτική επαφή με τους υπαλλήλους είναι απόλυτη. Η προμήθεια των τηλεκαρτών γίνεται μέσω της υπηρεσίας, κατ' εφαρμογή του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των Καταστημάτων Κράτησης, ενώ οι άποροι κρατούμενοι προμηθεύονται δωρεάν τηλεκάρτες από τη Διεύθυνση του Καταστήματος. Είναι γεγονός ότι σημειώνονται σχετικά συχνά βλάβες στις συσκευές, είτε λόγω της παλαιότητάς τους είτε λόγω κακής τους χρήσης από τους κρατούμενους, οι οποίες αποκαθίστανται άμεσα. Σημειώνεται ότι κάθε νεοεισερχόμενος κρατούμενος, ενημερώνεται για τον τρόπο λειτουργίας της φυλακής, στη γλώσσα που κατανοεί. Κάθε κρατούμενος έχει άμεση πρόσβαση στις υπηρεσίες της φυλακής ύστερα από τη είσοδο του και εάν δεν διαθέτει τα βασικά είδη ένδυσης και ατομικής υγιεινής, αυτά του προσφέρονται από το Κατάστημα. Όσον αφορά τη διανομή έντυπου υλικού προς τους κρατουμένους, για την πληρέστερη ενημέρωσή τους σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, τον τρόπο λειτουργίας της φυλακής και τα δικαιώματά τους κατά τη διάρκεια της κράτησής τους, ενημερώνουμε ότι διανέμονται σχετικά έντυπα, τα οποία είτε έχουν σταλεί από το Υπουργείο είτε συντάσσονται και εκτυπώνονται με πρωτοβουλία του Καταστήματος.

Στο Κατάστημα δεν υπηρετεί κοινωνικός λειτουργός, ούτε ψυχίατρος, οπότε δεν καλύπτονται οι ανάγκες των κρατουμένων για συστηματική ψυχιατρική και συμβουλευτική υποστήριξη. Τον ρόλο αυτό αναλαμβάνει συχνά η Διεύθυνση του Καταστήματος και το προσωπικό. Κατόπιν της σχετικής απόφασης της Διοίκησης της 2ης Υγειονομικής Περιφερειακής Ενότητας Πειραιώς και Αιγαίου, για την υποβοήθηση της Επιτροπής Παραλαβής και Παρακολούθησης του Έργου με τίτλο: «Επέκταση του Εθνικού Δικτύου Τηλεϊατρικής (ΕΔΙΤ) – Τμήμα 2ης Δ.Υ.Π.Ε. σε νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με έμφαση στην άρση της υγειονομικής απομόνωσης των μικρών νησιών», στο Κατάστημα έχει εγκατασταθεί πλήρες σύστημα τηλεϊατρικής και λειτουργεί κανονικά από τις 29 Απριλίου 2022. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει πλέον η δυνατότητα ιατρικής κάλυψης εξ αποστάσεως, από ειδικευμένους ιατρούς ειδικοτήτων που στερείται το νησί της Κω στις δημόσιες δομές του. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, έχουν ήδη πραγματοποιηθεί δύο τηλεδιασκέψεις με φυσιάτρο και με ψυχίατρο, (εξ αποστάσεως εξέταση, γνωμάτευση, κ.λπ.) με επιτυχία. Πρόκειται για ένα έργο πολύ σημαντικό, που συμβάλλει στην κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των κρατουμένων με δεδομένο ότι δίνεται η δυνατότητα σε μικρό χρονικό διάστημα, παρακάμπτοντας άσκοπες μετακινήσεις και κόστη, να επιτυγχάνεται το επιθυμητό αποτέλεσμα για αρκετές από τις περιπτώσεις που χρήζουν ιατρικής φροντίδας.

B) Ενημέρωση επί ερωτημάτων, παρατηρήσεων και συστάσεων της από 4/3/2022 Έκθεσης της CPT

Η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής προτίθεται να εγκρίνει αναθεωρημένο Στρατηγικό Σχέδιο το οποίο θα περιλαμβάνει λεπτομερές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής, με σκοπό την κατάρτιση αναλυτικότερου σχεδίου για τα επόμενα έτη λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της Επιτροπής CPT. Για την αναθεώρηση του Στρατηγικού Σχεδίου 2021-2023 εκτιμάται ότι θα απαιτηθεί χρόνος έξι (6) μηνών λόγω του εξειδικευμένου αντικειμένου και των πόρων που σκοπεύει να εμπλέξει η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής με πιθανή έναρξη του προγράμματος εντός του Ιουλίου 2022, οπότε και παρακαλείται η Επιτροπή CPT να παράσχει τη σχετική παράταση στην απαίτηση για τη λήψη του αναθεωρημένου Στρατηγικού Σχεδίου.

➤ Κακομεταχείριση (α. Βία μεταξύ κρατουμένων και β. Βία σε βάρος κρατουμένων από υπαλλήλους)

Παρά τις υφιστάμενες ελλείψεις προσωπικού στα καταστήματα κράτησης, λόγω των περιορισμένων δημοσιονομικών συνθηκών που βιώνει η χώρα μας, δεν συντρέχει αδυναμία ελέγχου των χώρων κράτησης από τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους ούτε εκχώρηση λειτουργιών σε ισχυρές ομάδες κρατουμένων. Φαινόμενα βίας κρατουμένων κατά υπαλλήλων ή άλλων κρατουμένων αντιμετωπίζονται τόσο πειθαρχικά όσο και ποινικά. Ειδικότερα:

1) Έχει αυστηροποιηθεί το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο περί προϋποθέσεων μεταγωγής κρατουμένων στα Αγροτικά Καταστήματα Κράτησης και την Κεντρική Αποθήκη Υλικού Φυλακών σε περιπτώσεις που αφορούν, συγκεκριμένα, περιστατικά βίας είτε μεταξύ κρατουμένων είτε εναντίον σωφρονιστικών υπαλλήλων. Προς τούτο, με τον ν. 4760/2020 και κατόπιν με το άρθρο 29 του ν.4937/2022 αποκλείονται από τον ευεργετικό θεσμό των αγροτικών φυλακών οι κρατούμενοι που έχουν υποπέσει σε πειθαρχικό παράπτωμα ή εκκρεμεί σε βάρος τους ποινική διαδικασία για αξιόποινη πράξη σε βαθμό πλημμελήματος που ενέχει πράξεις βίας ή απειλής βίας κατά προσώπων και πραγμάτων.

Επιπλέον, με τις τροποποιήσεις του ν.3090/2002, αναβαθμίζεται το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου των Καταστημάτων Κράτησης (Σ.Ε.Ε.Κ.Κ.), ένα όργανο κομβικής σημασίας για την εύρυθμη λειτουργία και τον αποτελεσματικό έλεγχο των Καταστημάτων Κράτησης της χώρας, το οποίο έχει ως αποστολή τη διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων, για τη διαπίστωση των συνθηκών κράτησης, της άσκησης των καθηκόντων των υπαλλήλων των Καταστημάτων Κράτησης, της άσκησης και προστασίας των δικαιωμάτων των κρατουμένων, της τήρησης των μέτρων ασφάλειας στα Καταστήματα Κράτησης, καθώς και της εφαρμογής των διατάξεων του Σωφρονιστικού Κώδικα και των Κανονισμών Λειτουργίας των Καταστημάτων Κράτησης.

2) Προβλέπεται σε κάθε περίπτωση διαχωρισμός κρατουμένων που ανήκουν σε αντίθετες εθνικές ή φυλετικές ομάδες για την αποφυγή τυχόν διενέξεων που μπορούν να οδηγήσουν σε περιστατικά συμπλοκών και εν γένει συγκρούσεων.

3) Προωθείται η υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης τόσο των σωφρονιστικών υπαλλήλων όσο και των κρατουμένων, με στόχο την άρση ξενοφοβικών αντιλήψεων και την πρόληψη εκδηλώσεων ρατσιστικής βίας. Από την άλλη, παρέχεται στους υπαλλήλους φύλαξης εξειδικευμένη εκπαίδευση είτε βασική είτε με τη μορφή σεμιναρίων επιμορφωτικού χαρακτήρα, για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση φαινομένων σύγκρουσης μεταξύ των κρατουμένων.

4) Τέλος, εντατικοποιούνται οι τακτικές και έκτακτες έρευνες σε συνεργασία με τον Εισαγγελέα του εκάστοτε Καταστήματος κράτησης για την πρόληψη τέτοιων συμβάντων.

Η κείμενη σωφρονιστική νομοθεσία παρέχει επαρκή και αποτελεσματική προστασία στους κρατούμενους από παραβιάσεις του Σωφρονιστικού Κώδικα που τους αφορούν ατομικά, κατ' εφαρμογή ειδικών διατάξεων, όπως:

- Άρθρο 6 του Σωφρονιστικού Κώδικα: οι κρατούμενοι δύνανται να υποβάλλουν γραπτές αναφορές στο Συμβούλιο της Φυλακής, όπου σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης ή μη έκδοσή της, έχουν δικαίωμα να προσφύγουν στο Δικαστήριο Εκτέλεσης των Ποινών, καθώς επίσης να υποβάλλουν γραπτή αναφορά σε δημόσια αρχή (π.χ. Συνήγορος Πολίτη) ή διεθνή οργανισμό.

- Άρθρο 86 του Σωφρονιστικού Κώδικα: οι κρατούμενοι σε περίπτωση απόρριψης των αιτημάτων τους μπορούν να προσφύγουν ενώπιον του αρμοδίου πλημμελειοδικείου, προκειμένου να αμφισβητήσουν τις απορριπτικές προς την υπόθεσή τους αποφάσεις.

- Άρθρο 31 του Εσωτερικού Κανονισμού Καταστημάτων Κράτησης: ορίζει ρητώς το δικαίωμα των κρατουμένων στην έγγραφη αναφορά τους προς κάθε δημόσια αρχή, εντός ή εκτός του Καταστήματος Κράτησης, καθώς και την έννομη προστασία τους από τα δικαστήρια.

- Άρθρο 25 του Εσωτερικού Κανονισμού Καταστημάτων Κράτησης: ορίζει το δικαίωμα ακρόασης των κρατουμένων, καθώς και τους όρους προστασίας του εν λόγω δικαιώματος ακρόασης από τον Εισαγγελέα επόπτη του Καταστήματος Κράτησης.

- άρθρο 572 ΚΠΔ αναγνωρίζει στους κρατούμενους το δικαίωμα να απευθυνθούν προς τον Εισαγγελέα ο οποίος μεριμνά για την εκτέλεση της ποινής και την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας και, επιπλέον, επισκέπτεται τη φυλακή τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα.

Υπογραμμίζεται ότι η άσκηση βίας κατά συγκρατούμενου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα (άρθρο 68 Σωφρονιστικού Κώδικα), επομένως επί τέτοιων περιστατικών, ενεργοποιείται η πειθαρχική διαδικασία, όπως αυτή προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία (άρθρο 71 Σωφρονιστικού Κώδικα), ήτοι υποβάλλεται γραπτή αναφορά για την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος αμέσως μετά την τέλεση ή τη γνώση της πράξης και του υπαίτιου προσώπου και συγκαλείται Πειθαρχικό Συμβούλιο μέσα σε 48 ώρες, διαφορετικά μέσα σε πέντε ημέρες από την υποβολή της αναφοράς. Η απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι ειδικά αιτιολογημένη, απαγγέλλεται αμέσως μετά την εκδίκαση της υπόθεσης και καταχωρίζεται, εφόσον επιβληθεί ποινή, στα μητρώα του καταστήματος και στο ατομικό δελτίο του κρατουμένου.

Τέλος, όσον αφορά στην ορθή αξιολόγηση των κινδύνων και των αναγκών των κρατουμένων τόσο κατά την εισαγωγή τους στο κατάστημα όσο και κατά τη διάρκεια της κράτησης τους, να σημειώσουμε ότι η σχετική διαδικασία ρυθμίζεται στοχευμένα από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 10, με το οποίο, μεταξύ άλλων, ορίζεται:

«6. Ο κρατούμενος, πριν από την προσωρινή ή οριστική τοποθέτησή του σε συγκεκριμένο τμήμα και χώρο του καταστήματος, οδηγείται ενώπιον του αρχιφύλακα ή του αναπληρωτή του, και καλείται να δηλώσει, εγγράφως και ενυπόγραφα α) αν επιθυμεί να ληφθούν μέτρα για την προσωπική του ασφάλεια, β) αν υπάρχουν κρατούμενοι με τους οποίους αντιμετωπίζει προβλήματα ή γ) αν, αντιθέτως, συνδέεται με ορισμένους κρατουμένους. Στη συνέχεια ο κρατούμενος λαμβάνει οδηγίες ως προς το πού θα διαμείνει, σύμφωνα με ειδικά κριτήρια διάκρισης και διαχωρισμού, τα οποία καθορίζει το Συμβούλιο Φυλακής στο πλαίσιο των άρθρων 11 & 17 του Σωφρονιστικού Κώδικα, λαμβανομένης υπόψη της κτιριακής υποδομής του καταστήματος κράτησης και της στελέχωσής του.

7. Μετά την αρχική επιλογή χώρου διαμονής από τον αρχιφύλακα ή αναπληρωτή του, την ακρόαση από τον διευθυντή, τον κοινωνικό λειτουργό ή άλλους υπαλλήλους του καταστήματος στους οποίους ανατίθεται αυτό το καθήκον με ημερήσια διαταγή του διευθυντή και την ιατρική εξέτασή του, ο κρατούμενος τοποθετείται από τον αρχιφύλακα ή αναπληρωτή του σε συγκεκριμένο τμήμα και χώρο του καταστήματος κράτησης, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Φυλακής.

8. Μετά την τοποθέτηση, όπως και σε κάθε περίπτωση μεταβολής της, ο αρχιφύλακας ή αναπληρωτής του ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση το Συμβούλιο Φυλακής για να ελεγχθεί η ορθή εφαρμογή των αποφάσεων».

Βασική προτεραιότητα της σωφρονιστικής πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη είναι η ενίσχυση της εκπαίδευσης των σωφρονιστικών υπαλλήλων και δη των υπαλλήλων φύλαξης των καταστημάτων κράτησης και της παροχής αναβαθμισμένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Απώτερος στόχος είναι η απόκτηση γνώσεων και η βελτίωση των δεξιοτήτων τους στην εκτέλεση των καθηκόντων τους, αναφορικά με τη μεταχείριση, την επίβλεψη και την κατάλληλη προετοιμασία των κρατουμένων, για την κοινωνική επανένταξη. Ως εκ τούτου, είναι αδιαμφισβήτητη η αξία της στοχευμένης και διαρκούς εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης, προκειμένου να καλλιεργηθεί μια ολιστική προσέγγιση στην προβληματική της ασφάλειας τόσο του προσωπικού όσο και των κρατουμένων. Το προσωπικό των Καταστημάτων Κράτησης εκπαιδεύεται και μετεκπαιδεύεται κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου μέσω της παρακολούθησης προγραμμάτων τα οποία υλοποιούνται σε συνεργασία με ελληνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς αλλά και μέσω της Σχολής Σωφρονιστικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Εξωτερικής Φρούρησης. Τα εν λόγω προγράμματα στοχεύουν στη βελτίωση των τεχνικών, κοινωνικών και επαγγελματικών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων του σωφρονιστικού προσωπικού. Ενδεικτικά αναφέρονται οι κάτωθι εκπαιδευτικές δράσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν και πραγματοποιούνται.

- ΚΕ.Θ.Ε.Α. ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ: Υλοποιήθηκαν, την περίοδο Σεπτέμβριος 2021-Μάιος 2022, στα Καταστήματα Κράτησης Κορυδαλλού Ι, Γυναικών Ελεώνα Θήβας, Πάτρας, Θεσσαλονίκης και στο Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Βόλου οι επιμορφώσεις με τίτλο: «Εξάρτηση-Ψυχική Απεξάρτηση εντός σωφρονιστικών καταστημάτων και διαχείριση των υπό θεραπεία απεξάρτησης κρατουμένων» και «Διαχείριση εργασιακού άγχους εργαζομένων»,

- ΙΝ.ΕΠ. (Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης): Υλοποιήθηκαν, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου - Ιουλίου 2020, σεμινάρια με τίτλο: «Ψυχική Υγεία και Αντιμετώπιση Κρίσεων στις Φυλακές» και «Ο Ρόλος του Προσωπικού των Φυλακών στη Μεταχείριση και Επανένταξη των Κρατουμένων»,

-το ΚΕ.ΜΕ.Α. (Κέντρο Μελετών Ασφαλείας της Ελληνικής Αστυνομίας): Υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο Φεβρουάριος-Δεκέμβριος 2020 οι δράσεις: «Ενίσχυση των Φορέων Επιβολής των Νόμων για την Αναγνώριση και καταπολέμηση της Ριζοσπαστικοποίησης και του Εξτρεμισμού», «Πρόγραμμα Καθοδήγησης (MentorModelTraining) και εκπαίδευση επί των διαδικασιών και των συστημάτων επιτήρησης του ευρωπαϊκού έργου INTEGRA», «Προσομοίωση Αναζήτησης Αντικειμένων εντός των Φυλακών με τη χρήση Εξοπλισμού Εικονικής Πραγματικότητας-VR simulationprisonsearch» που διεξήχθη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού έργου J-SAFE,

- ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΛΒΑΝΙΑΣ: Με τη συμμετοχή 6 ευρωπαϊκών κρατών διενεργήθηκε, το Νοέμβριο του 2021 διαδικτυακό σεμινάριο, σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Ερευνητικού Προγράμματος «B-COMPETENT-Βελτίωση Ικανοτήτων του Σωφρονιστικού Προσωπικού στην Ευρώπη»,

- UNION VIA THE STRUCTURAL REFORM SUPPORT SERVICE OF THE COMMISSION: Πραγματοποιήθηκε, τον Φεβρουάριο του 2020, Ημερίδα για τη Ριζοσπαστικοποίηση και την Τρομοκρατία του Προγράμματος Τεχνικής Υποστήριξης για τη Μεταρρύθμιση του Ελληνικού Δικαστικού συστήματος,

- ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ: Υλοποιήθηκε το Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Υγειονομικής Περίθαλψης των Καταστημάτων Κράτησης στην Ελλάδα», σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το Υπουργείο Υγείας, με στόχο να υποστηρίξει τις ελληνικές αρχές στην ανάπτυξη πολιτικών και στη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του υπερπληθυσμού και των ελλείψεων που εντοπίστηκαν από την CPT και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης στα Καταστήματα Κράτησης. Ειδικότερα, σχετικά με την ενίσχυση της δυναμικής ασφάλειας στα Καταστήματα Κράτησης, η Σχολή Σωφρονιστικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Εξωτερικής Φρούρησης έχει εντάξει στο Πρόγραμμα Σπουδών της Εισαγωγικής Εκπαίδευσης τη διδασκαλία των εξής διδακτικών ενοτήτων:

1) ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Στην ενότητα αυτή οι εκπαιδευόμενοι θα εκπαιδευτούν σε θέματα ψυχικής υγείας, πρόληψης αυτοκαταστροφικής συμπεριφοράς, χαρακτηριστικών και αναγκών των κρατούμενων με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες καθώς και στην πολιτισμική ετερότητα και διαπολιτισμική επικοινωνία.

2) ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Στην ενότητα αυτή οι εκπαιδευόμενοι θα κατανοήσουν τις σύγχρονες τάσεις και τεχνικές σχετικά με την ασφάλεια, τα είδη της (στατική, διαδικαστική, δυναμική) στα Καταστήματα Κράτησης, την έννοιά της και τις προϋποθέσεις επίτευξής της. Επίσης, θα εξοικειωθούν με τα συστήματα επεξεργασίας, ανάλυσης και διαχείρισης των πληροφοριών και την επίδρασή τους στην αντιμετώπιση φαινομένων βίας και διαφθοράς.

3) ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ

Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να διακρίνουν τους διαφορετικούς τύπους κρίσεων στα Καταστήματα Κράτησης, να αξιολογούν τις ενδείξεις μιας επερχόμενης κρίσης προκειμένου να

προλαμβάνουν και να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά περιπτώσεις κρίσεων στο χώρο εργασίας. Επίσης, θα αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας καθώς και τεχνικές διαμεσολάβησης και αποφυγής συγκρούσεων.

4) ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να κατανοήσουν τη σημασία των πληροφοριών για την εύρυθμη λειτουργία των Καταστημάτων Κράτησης, να γνωρίσουν τα συστήματα ανάλυσης, αξιολόγησης και ταξινόμησης των πληροφοριών, να αντιληφθούν την διαδικασία αλλαγής συμπεριφοράς και ριζοσπαστικοποίησης καθώς και ενημερωθούν για τα διεθνή εργαλεία αξιολόγησης κινδύνου για την ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί στον βίαιο εξτρεμισμό και την τρομοκρατία.

Στο Πρόγραμμα Σπουδών Μετεκπαίδευσης Υπαλλήλων του Κλάδου Δε Φύλαξης και ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης έχουν προβλεφθεί οι εξής διδακτικές ενότητες:

- 1) Διαχείριση και επίλυση κρίσεων και συγκρούσεων
- 2) Θέματα ασφάλειας και εκτίμησης κινδύνου στα Καταστήματα Κράτησης
- 3) Νομικό Πλαίσιο μεταχείρισης κρατουμένων και ανθρώπινα δικαιώματα

Οι ανωτέρω διδακτικές ενότητες στηρίζονται τόσο σε ελληνικά σωφρονιστικά νομοθετήματα όσο και σε διεθνή κείμενα σωφρονιστικής πολιτικής, όπως είναι οι Ευρωπαϊκοί Σωφρονιστικοί Κανόνες, τα standards της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT), κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η διεθνής ακαδημαϊκή βιβλιογραφία κ.λπ.

➤ Συνθήκες Κράτησης

1. Υπερπληθυσμός

Για την ανάσχεση του φαινομένου του υπερπληθυσμού, η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής εξετάζει και αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα μέτρα και καλές πρακτικές σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο για την κατά το δυνατόν ορθολογικότερη κατανομή των κρατουμένων, με στόχο την προστασία της ζωής και της υγείας τους και την ομαλή επανένταξή τους. Στο πλαίσιο αυτό, έχει προβεί στις παρακάτω ενέργειες:

1. Με το άρθρο 29 του ν.4937/2-6-2022 (ΦΕΚ 106 Α΄) τροποποιήθηκε η παρ. 1 του άρθρου 41 του ν.4356/2015 (Α΄181), ως προς τις προϋποθέσεις μεταγωγής καταδικών κρατουμένων στα Αγροτικά Καταστήματα Κράτησης και την Κεντρική Αποθήκη Υλικού Φυλακών, προκειμένου να διασφαλισθεί η δυνατότητα μεταγωγής σε αυτά περισσότερων κρατουμένων, ήπιας κυρίως εγκληματικότητας, και ως εκ τούτου να επιτευχθεί σημαντική αποσυμφόρηση των κλειστών Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας. Αξίζει να σημειωθεί ότι, από την αξιολόγηση των τηρούμενων στοιχείων εκτιμάται ότι από τα κλειστά Καταστήματα Κράτησης θα μεταχθεί αριθμός περίπου 600 κρατουμένων στα Αγροτικά Καταστήματα Κράτησης, οπότε θα επιτευχθεί η επιθυμητή αποσυμφόρηση. Προς επίρρωση αναφέρεται ενδεικτικά ότι η Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών εντός του τρέχοντος μήνα πρόκειται να εξετάσει περί τα εκατό (100) αιτήματα κρατουμένων που πληρούν τις προϋποθέσεις του ως άνω νόμου για μεταγωγή σε Αγροτικά

Καταστήματα Κράτησης. Σημειώνεται ότι, στα Αγροτικά Καταστήματα Κράτησης λαμβάνει χώρα αγροτική παραγωγική δραστηριότητα ενώ λειτουργούν και παραγωγικά εργαστήρια (όπως μηχανουργείο, ξυλουργείο, ηλεκτρολογείο, τυροκομείο, γαλακτοκομείο, αρτοποιείο) με στόχο τη βιωσιμότητα της αγροτικής παραγωγής και τη μεταφορά τεχνογνωσίας στους κρατούμενους εργαζομένους. Η απασχόληση των κρατουμένων στα εργαστήρια και στους χώρους καλλιέργειας των Αγροτικών Καταστημάτων Κράτησης, έχει χαρακτήρα εκπαιδευτικό/θεραπευτικό/μετασωφρονιστικό δεδομένου ότι αποκτούν δεξιότητες και εμπειρία που συμβάλλουν στην ομαλή επανένταξή τους στην κοινωνία και για τους λόγους αυτούς αποτελεί προτεραιότητα της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής η ενίσχυση του θεσμού.

2. Δημιουργούνται νέα Καταστήματα Κράτησης και αναβαθμίζονται υφιστάμενα, στα πρότυπα που ορίζει το εθνικό και διεθνές δίκαιο, τόσο για τον γενικότερο πληθυσμό κρατουμένων, όσο και για τον πληθυσμό κρατουμένων με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ) και τοξικοεξαρτημένους. Ειδικότερα, όσον αφορά:

-Τη μετεγκατάσταση του Συγκροτήματος Φυλακών Κορυδαλλού και τη δημιουργία του νέου Δικαστικού Σωφρονιστικού Συγκροτήματος Αθηνών-Δ.Σ.Σ.Α δυναμικότητας 2.000 θέσεων κράτησης, έχουν ήδη εκπονηθεί: η γεωλογική μελέτη, η μελέτη περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων και η μελέτη ειδικού χωρικού σχεδίου. Βάσει αυτών των μελετών, θα εκδοθεί Προεδρικό Διάταγμα το οποίο θα περιλαμβάνει το πολεοδομικό σχέδιο εφαρμογής. Στη συνέχεια, βάσει αυτού, θα εκπονηθούν όλες οι απαραίτητες μελέτες για την ανέγερση. Κατόπιν, θα διερευνηθεί η υπαγωγή του έργου στο ν.3339/2005(ΦΕΚ Α'232) με την υποβολή φακέλου στην αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι το νέο Συγκρότημα θα περιλαμβάνει επτά (7) δικαστικές αίθουσες, δύο (2) νοσοκομεία, κτήριο μεταγωγών, δύο (2) προαύλια με χώρο πρασίνου. Επίσης, θα δημιουργηθούν πειθαρχικά κελιά, κελιά για ευάλωτες ομάδες, για άτομα με αναπηρία, χώροι λατρείας, χώροι για θεραπευτικά προγράμματα, χώροι απασχόλησης, εκπαιδευτικοί χώροι, εργαστήρια και βιβλιοθήκες.

-Το νέο Κατάστημα Κράτησης Δράμας, χωρητικότητας εξακοσίων (600) θέσεων κράτησης, έχει ολοκληρωθεί η κατασκευή του από την εταιρεία «Κτιριακές Υποδομές Α.Ε.». Το έργο παραδόθηκε στις 11 Ιουνίου 2020 και πρόκειται να λειτουργήσει εντός του 2022, με την στελέχωσή του από σωφρονιστικούς υπαλλήλους, κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ της εκδοθείσας προκήρυξης 4Κ/2021 του Α.Σ.Ε.Π.

-Το νέο Κατάστημα Κράτησης (Κρήτη II) στην περιοχή Κουρούνες του Νομού Λασιθίου, χωρητικότητας εξακοσίων (600) θέσεων κράτησης, η κατασκευή του βρίσκεται σε εξέλιξη. Η χρηματοδότηση του έργου έχει εξασφαλιστεί από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί μετά ένα έτος.

-Την ανέγερση νέων Καταστημάτων Κράτησης στις περιοχές των Ιωαννίνων, Χαλκίδας και Μεγαλόπολης, χωρητικότητας εξακοσίων(600) θέσεων έκαστο, οι αρμόδιες επιτροπές

καταλληλότητας για την ανεύρεση κατάλληλων γηπέδων έχουν ολοκληρώσει το έργο τους ως προς την αξιολόγηση της καταλληλότητας αυτών.

Ειδικότερα επισημαίνεται ότι το ακριβές χρονοδιάγραμμα κατασκευής και πραγματικής λειτουργίας των νέων Καταστημάτων, θα προσδιοριστεί μετά την εκπόνηση τεχνικών, οικονομικών και άλλων εξειδικευμένων μελετών, δεδομένου ότι η υλοποίηση τα συγκεκριμένων έργων άπτεται αρμοδιοτήτων και άλλων Υπουργείων.

3. Προωθείται η ενίσχυση των εναλλακτικών μέτρων έκτισης ποινής και δη του θεσμού της ηλεκτρονικής επιτήρησης, με την επέκταση της εφαρμογής του σε περισσότερα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας.

4. Ειδική Ομάδα Εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, έχει επιληφθεί της τροποποίησης και βελτίωσης των ρυθμίσεων που αφορούν την κοινωφελή εργασία, προκειμένου να καταλαμβάνει μεγαλύτερο αριθμό κρατουμένων, σύμφωνα και με τις οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, μέχρι την ολοκλήρωση και πλήρη εφαρμογή των ανωτέρω εκτεθέντων, η Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία, συνεδριάζει σε τακτική βάση, τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα και εξετάζει, μεταξύ άλλων, αιτήματα μεταγωγών με στόχο την κατά το δυνατόν ορθολογικότερη κατανομή των κρατουμένων στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας και τη σταδιακή αποσυμφόρηση των Καταστημάτων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα υπερπλήρωσης.

Ένδικο βοήθημα (αποτελεσματική προσφυγή)

Έχει ήδη προχωρήσει η διαδικασία για τη θέσπιση ειδικού ένδικου μέσου για τις συνθήκες διαβίωσης στα Καταστήματα Κράτησης προκειμένου να καλυφθεί το κενό που υπάρχει στην εθνική μας νομοθεσία και να πραγματοποιηθεί μια ουσιαστική μεταρρύθμιση προς την κατεύθυνση της προστασίας των δικαιωμάτων των κρατουμένων με την προσαρμογή της στη νομολογία του Ε.Δ.Δ.Α και στις υποδείξεις του Συμβουλίου της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, ειδική Ομάδα Εργασίας που συγκροτήθηκε με σκοπό την αναμόρφωση του Σωφρονιστικού Κώδικα, ολοκλήρωσε τις εργασίες της και κατέληξε σε συγκεκριμένη πρόταση, η οποία αφορά στην προσθήκη ενός νέου άρθρου στον ισχύοντα Σωφρονιστικό Κώδικα, σχετικά με την προσφυγή κρατουμένων για τις συνθήκες κράτησης και τη δίκαιη ικανοποίησή τους, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία τους, κατά τη διάρκεια της κράτησής τους, από τυχόν παραβιάσεις του Σωφρονιστικού Κώδικα καθώς και των διεθνών και ευρωπαϊκών κανόνων προστασίας, σχετικά με τις συνθήκες κράτησης. Η πρόταση αυτή προωθείται άμεσα, μέσω της κοινοβουλευτικής διαδικασίας, για ψήφιση.

2.Θέματα εγκαταστάσεων και υλικού εξοπλισμού

Σχετικά με την παρεχόμενη υλικοτεχνική υποστήριξη στους κρατούμενους, επισημαίνεται ότι η Κοινωνική Υπηρεσία κάθε Καταστήματος Κράτησης μεριμνά για την προμήθεια όλων των ατομικών ειδών πρώτης ανάγκης. Για το σκοπό αυτό, έχουν αναπτυχθεί, συμπληρωματικά προς

την έγκριση των σχετικών πιστώσεων, συνεργασίες με φιλανθρωπικούς φορείς και επιχειρήσεις (στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης) που συνδράμουν με δωρεές ειδών πρώτης ανάγκης, καθώς και με χρηματικές δωρεές στο Φιλόπτωχο Ταμείο των Καταστημάτων Κράτησης, από το οποίο πραγματοποιούνται όλες οι απαραίτητες επιπρόσθετες προμήθειες για την κάλυψη των αναγκών των κρατουμένων.

Όσον αφορά στη συντήρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων και την προμήθεια υλικού εξοπλισμού, τα σχετικά αιτήματα εξετάζονται και ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα. Σε κάθε Κατάστημα Κράτησης πραγματοποιούνται σε τακτά διαστήματα εργασίες συντήρησης, επισκευής και αποκατάστασης ζημιών και φθορών τις οποίες, σε πολλές περιπτώσεις, προκαλούν οι ίδιοι οι κρατούμενοι. Παράλληλα, έχουν αναπτυχθεί συνεργασίες με τις αρμόδιες τοπικές Αυτοδιοικήσεις προκειμένου τα μικρής έκτασης έργα να προχωρούν με τη συνδρομή των Περιφερειών της Χώρας.

➤ Υπηρεσίες υγείας

Από την έναρξη της πανδημίας COVID-19 και σε όλη της τη διάρκεια, η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής για την αποφυγή και διασπορά του κορωνοϊού στα Καταστήματα Κράτησης, βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία και συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας και έχει αποστείλει σειρά εγκυκλίων και οδηγιών για τη διαρκή ενημέρωση προσωπικού και την έγκαιρη λήψη μέτρων προφύλαξης, τα οποία εναρμονίζονται με τα εκάστοτε, υπό εξέλιξη, επιδημιολογικά δεδομένα. Επιπλέον, μεριμνά αδιάκοπα για τη χορήγηση υγειονομικού υλικού, υλικού απολύμανσης και υγειονομικής προστασίας, όπως χειρουργικές μάσκες 3PLY, γάντια νιτριλίου, αντισηπτικά, γυαλιά προστασίας, ασπίδες προστασίας προσώπου, ολόσωμες φόρμες προστασίας, χλώριο γενικής χρήσης, υγρό σαπουνι χεριών, σαμπουάν, αφρόλουτρα κ.α. σε επάρκεια για όλα τα Καταστήματα Κράτησης, ενώ σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας διανέμονται κάθε μήνα rapid-tests σε όλα τα Καταστήματα Κράτησης. Αξίζει τέλος να αναφερθεί ότι, μετά την ολοκλήρωση της συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής με το Υπουργείο Υγείας, προχώρησαν ειδικές ρυθμίσεις ώστε, κρατούμενοι (κυρίως αλλοδαποί) που δεν διέθεταν Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης, να αποκτήσουν Προσωρινό Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης και να συμμετάσχουν έτσι στο πρόγραμμα εμβολιασμού που σχεδιάστηκε και υλοποιείται με επιτυχία στα Καταστήματα Κράτησης. Σημειώνεται ότι το σύνολο των εμβολιασμών των κρατουμένων από την έναρξη της εμβολιαστικής διαδικασίας έως τις 27-05-2022, ανέρχεται στους 8.790, (ποσοστό 82,5%) ενώ το σύνολο των εμβολιασμών των υπαλλήλων των Καταστημάτων Κράτησης στους 3.075, (ποσοστό 73,5%).

Στοιχεία για την πανδημία covid-19

		ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
1	Αριθμός ενεργών κρατουμένων	10695
2	Αριθμός υπερηλίκων (ηλικίας 65+)	263

3	Αριθμός ενεργών κρατουμένων γυναικών	542
4	Αριθμός ύποπτων ή επιβεβαιωμένων κρουσμάτων COVID19, που βρίσκονται σε απομόνωση ή σε καραντίνα	48
5	Αριθμός κρατουμένων που έχουν διαγνωστεί με COVID-19 (από την εκδήλωση της πανδημίας μέχρι την ημερομηνία αναφοράς)	4601
6	Αριθμός υπερηλίκων (κρατούμενοι ηλικίας 65+) που έχουν διαγνωστεί με COVID-19 (από την εκδήλωση της πανδημίας μέχρι την ημερομηνία αναφοράς)	153
7	Αριθμός κρατουμένων γυναικών που έχουν διαγνωστεί με covid-19 (από την εκδήλωση της πανδημίας μέχρι την ημερομηνία αναφοράς)	373
8	Αριθμός κρατουμένων που έχουν μεταφερθεί σε νοσοκομείο ή σε μονάδα φροντίδας COVID-19 για θεραπεία που έχουν διαγνωστεί με COVID -19 (από την εκδήλωση της πανδημίας μέχρι την ημερομηνία αναφοράς)	207
9	Αριθμός θανάτων κρατουμένων λόγω COVID-19	15
10	Αριθμός υπαλλήλων όλων των κλάδων έχουν διαγνωστεί με COVID19 (από την εκδήλωση της πανδημίας μέχρι την ημερομηνία αναφοράς)	2092
11	Αριθμός θανάτων υπαλλήλων όλων των κλάδων λόγω COVID-19	5
12	Αριθμός πλήρως εμβολιασμένων κρατουμένων	8790
13	Αριθμός πλήρως εμβολιασμένων υπαλλήλων	3075
14	Αριθμός πλήρως εμβολιασμένων υγειονομικών υπαλλήλων	106

Επισημαίνεται επιπλέον ότι έχουν αναρτηθεί από τις κατά τόπους αρμόδιες Υγειονομικές Περιφερειακές Ενότητες του Υπουργείου Υγείας Πίνακες λοιπού, πλην ιατρών, επικουρικού προσωπικού για στελέχωση των Ειδικών Περιφερειακών Ιατρείων που λειτουργούν στα

Καταστήματα Κράτησης και αναμένεται η εκδήλωση προτίμησης εκ μέρους των υποψηφίων ανάμεσα στις θέσεις των υγειονομικών υπηρεσιών, τις οποίες έχουν κληθεί να καλύψουν με διορισμό.

Αναφορικά με τη σύσταση της Επιτροπής σας για τον ιατρικό έλεγχο των κρατούμενων κατά την εισαγωγή τους στο Κατάστημα Κράτησης, σας αναφέρουμε ότι υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το Υπουργείο Υγείας, υλοποιήθηκε το πρόγραμμα «Ενίσχυση της Υγειονομικής περίθαλψης των Καταστημάτων Κράτησης στην Ελλάδα», του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το πρόγραμμα ξεκίνησε την 1η Ιουνίου 2019 και ολοκληρώθηκε την 15η Δεκεμβρίου 2021. Στόχος του ήταν η υποστήριξη των ελληνικών Αρχών στην ανάπτυξη πολιτικών και στη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του υπερπληθυσμού και των ελλείψεων που εντοπίστηκαν από την CPT και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης στα Καταστήματα Κράτησης. Στο πλαίσιο αυτό, καταρτίστηκε από την αρμόδια ομάδα εμπειρογνομόνων ένα σχέδιο κανόνων, διαδικασιών και πρωτοκόλλων για την ιατρική εξέταση των νεοεισερχομένων κρατούμενων στα Καταστήματα Κράτησης. Κατά τον παρόντα χρόνο η Υπηρεσία, σε συνεργασία με το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού και το Ε.Κ.Υ.Κ.Κ. εξετάζει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις αναφορικά με τη δυνατότητα υιοθέτησης και ενιαίας εφαρμογής του σχετικού Σχεδίου σε όλα τα Καταστήματα Κράτησης, προκειμένου στη συνέχεια να γνωστοποιηθεί σε όλες τις αρμόδιες Διευθύνσεις που θα αναλάβουν την υλοποίηση του έργου.

Στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση των τοξικοεξαρτημένων κρατούμενων, έχει υπογραφεί μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής και του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.ΘΕ.Α.) με στόχο την επέκταση της λειτουργίας μονάδων Συμβουλευτικής Υποστήριξης Κρατούμενων των Θεραπευτικών Προγραμμάτων του ΚΕ.Θ.Ε.Α. σε όλα τα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας, το οποίο στοχεύει στην ενημέρωση των κρατούμενων γύρω από την εξάρτηση και τη θεραπευτική της αντιμετώπιση, τη μείωση της συνδεδεμένης με τη χρήση ουσιών βλάβης και την προετοιμασία για ένταξη σε Θεραπευτικές Κοινότητες που λειτουργούν είτε εντός είτε εκτός Καταστημάτων Κράτησης. Επιπλέον, εξετάζεται η δυνατότητα υπογραφής μνημονίου με τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών ο οποίος με τις υπηρεσίες του στοχεύει στην ολιστική αντιμετώπιση του φαινομένου της εξάρτησης, εστιάζοντας στους πυλώνες της πρόληψης, της μείωσης της βλάβης, της θεραπείας και της κοινωνικής επανένταξης. Παράλληλα, αναλαμβάνει δράση για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και την αποστιγματοποίηση των εξαρτημένων ατόμων. Το δίκτυο Δομών και παροχής Υπηρεσιών του Οργανισμού αποτελείται από 67 Μονάδες Υποκατάστασης, 9 «Στεγνά» Προγράμματα, 4 Μονάδες Άμεσης Πρόσβασης, 2 Μονάδες Υποκατάστασης σε Φυλακές.

Ειδικό Κέντρο Υγείας Κρατούμενων Κορυδαλλού

Αναφορικά με τη χωρητικότητα των δωματίων των ασθενών, σας ενημερώνουμε ότι έχουν αφαιρεθεί τα πλεονάζοντα κρεβάτια μετά τις εργασίες βαψίματος που έγιναν στους θαλάμους

του Καταστήματος. Επιπλέον, έχει γίνει γενική ανακαίνιση των τουαλετών και των μπάνιων και αντικαταστάθηκαν τουαλέτες, μπάνια, πλακάκια, καθρέφτες, βρύσες, νιπτήρες και τζάμια.

Αναφορικά με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής σας για το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, επισημαίνονται τα παρακάτω:

Ο Προϊστάμενος της Ιατρικής Υπηρεσίας έχει το ρόλο του «συνδετικού κρίκου» μεταξύ των ειδικών και θεραπόντων ιατρών για την ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν τους ασθενείς κρατούμενους.

Όσον αφορά την πλήρωση θέσεων σε νοσηλευτικό και εξειδικευμένο προσωπικό στο Ε.Κ.Υ.Κ.Κ., έχουν ήδη εκδοθεί τα οριστικά αποτελέσματα της προκήρυξης 6Κ/2020. Συγκεκριμένα, στις 11 Μαρτίου 2022 εκδόθηκαν τα οριστικά αποτελέσματα για την πλήρωση δύο (2) θέσεων κλάδου ΠΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ και μίας (1) θέσης κλάδου ΠΕ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ και στις 12 Απριλίου 2022 εκδόθηκαν τα οριστικά αποτελέσματα για την πλήρωση : α)έξι (6) θέσεων κλάδου ΤΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ, β)τριών (3) θέσεων Ιατρικών κλάδου ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ, γ)τριών (3) θέσεων κλάδου ΤΕ ΡΑΔΙΟΑΟΓΙΑΣ-ΑΚΠΝΟΛΟΓΙΑΣ και αναμένεται η έκδοση του σχετικού Φύλλου Εφημερίδας Κυβερνήσεως και η ανακοίνωση διορισμού τους από το Υπουργείο Υγείας για την τοποθέτησή τους στο Ειδικό Κέντρο Υγείας Κρατούμενων Κορυδαλλού.

Σχετικά με τις παρατηρήσεις για έλλειψη ενιαίου, ολοκληρωμένου διεπιστημονικού ιατρικού φακέλου, σημειώνεται ότι τηρείται ιατρικός φάκελος ξεχωριστά για κάθε κρατούμενο - ασθενή του Ειδικού Κέντρου Υγείας Κρατούμενων Κορυδαλλού σε έντυπη μορφή με το πλήρες ιατρικό ιστορικό του (εξετάσεις, γνωματεύσεις, παραπεμπτικά, κ.ά.) σε ειδικό χώρο του Ιατρείου. Όσον αφορά τη δημιουργία ηλεκτρονικών φακέλων υγείας για κάθε κρατούμενο, έχουν γίνει ήδη δύο αιτήματα προμήθειας ηλεκτρονικών υπολογιστών, προκειμένου να πραγματοποιηθεί και η ηλεκτρονική καταχώρησή τους. Αναμένεται σχετική έγκριση από τη 2η Υγειονομική Περιφερειακή Ενότητα Πειραιώς και Αιγαίου του Υπουργείου Υγείας.

Αναφορικά με το σύστημα διανομής και χορήγησης φαρμάκων, διευκρινίζεται ότι κανένα φάρμακο δεν φτάνει στο ιατρείο χωρίς την κανονική του συσκευασία. Ακόμα όμως και όταν τα φάρμακα εξέρχονται των συσκευασιών τους, οι καρτέλες, στις οποίες είναι συσκευασμένα, αναγράφουν την επωνυμία τους και την περιεκτικότητά τους (mg). Το νοσηλευτικό προσωπικό, μία (1) φορά το εικοσιτετράωρο προβαίνει στην προετοιμασία της διανομής των φαρμάκων ανά ασθενή, σύμφωνα με τις ιατρικές οδηγίες και την τοποθέτησή τους σε χάρτινη συσκευασία στην οποία αναγράφεται το όνομα του κάθε κρατούμενου. Τέλος, όσον αφορά την ημερομηνία έναρξης μίας αγωγής, αυτή καταγράφεται πάντα στην πρώτη στήλη της καρτέλας φαρμακευτικής αγωγής κάθε ασθενούς κρατούμενου, η οποία συμπληρώνεται σύμφωνα με τις γνωματεύσεις των ιατρών. Όσον αφορά δε τη διακοπή μιας φαρμακευτικής αγωγής, αν αυτή χορηγείται για συγκεκριμένο διάστημα, η ημερομηνία διακοπής της αναγράφεται στην καρτέλα και στην αντίστοιχη στήλη. Αν η αγωγή χορηγείται επ' αόριστο, δεν αναγράφεται κάτι στη στήλη «διακοπή» μέχρι να γνωματεύσουν οδηγία διακοπής οι θεράποντες ιατροί.

Επί των παρατηρήσεων για τον κρατούμενο-ασθενή (ΗΑ) τον οποίο συνάντησε η αντιπροσωπεία, επισημαίνεται ότι παρακολουθείται σε τακτική βάση από ορθοπεδικό, παθολόγο και οφθαλμίατρο και έχει άμεση πρόσβαση σε ιατρική συνδρομή και άλλων ειδικοτήτων, εφόσον χρειαστεί. Επίσης, καθ' όλο το εικοσιτετράωρο έχει άμεση πρόσβαση σε ιατρική και νοσηλευτική

φροντίδα από το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό του Ειδικού Κέντρου Υγείας Κρατουμένων Κορυδαλλού.

Όσον αφορά την εξυπηρέτηση των καθημερινών πρακτικών αναγκών του, κατά τη διάρκεια της κράτησής του, τον συνδράμει εργαζόμενος κρατούμενος. Μάλιστα, αρχικά, ο εργαζόμενος κρατούμενος που τον φρόντιζε, εκτός από τον κ. (ΗΑ) είχε επίσης την ευθύνη φροντίδας άλλων δύο ασθενών κρατουμένων. Στη συνέχεια, και συγκεκριμένα από τις 02/12/2021, δεδομένου ότι ο κρατούμενος εξέφρασε παράπονα για μη ικανοποιητική εξυπηρέτησή του από τον φροντιστή κρατούμενο, ορίστηκε από το Συμβούλιο Εργασίας έτερος κρατούμενος, ο οποίος φροντίζει, όλο το εικοσιτετράωρο, αποκλειστικά και μόνο τον κρατούμενο (ΗΑ) όσον αφορά στη σίτισή του, στην ένδυση, στην ατομική καθαριότητα και υγιεινή και σε ό,τι άλλο χρειαστεί στην καθημερινότητά του. Διευκρινίζεται δε, ότι οι εργαζόμενοι κρατούμενοι αμείβονται με ευεργετικό υπολογισμό ημερομισθίων από το Συμβούλιο Εργασίας και με κανενός άλλου είδους αμοιβής από τους κρατούμενους καθώς η πραγματοποίηση συναλλαγών μεταξύ τους αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα. Επίσης, οι κρατούμενοι δεν φέρουν χρήματα πάνω τους κατά το διάστημα της κράτησής τους. Αναφορικά με την προμήθεια των νέων προσθετικών μελών του, η οποία πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη 2η Υγειονομική Περιφερειακή Ενότητα Πειραιώς και Αιγαίου σας ενημερώνουμε ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής προσφορών και έχει επιλεγεί η πλέον συμφέρουσα που πληροί τις απαιτούμενες προδιαγραφές. Επιπλέον, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 29090/23-05-2022 έγγραφο της 2η ΔΥΠΕ, κατόπιν ερωτήματος του Ε.Κ.Κ.Υ.Κ. σχετικά με την πορεία προμήθειας των προσθετικών μελών του ανωτέρω κρατουμένου, υπήρξε η ενημέρωση ότι η διαδικασία έχει δρομολογηθεί από το Τμήμα Προμηθειών και έχουν γίνει οι προβλεπόμενες ενέργειες τροποποίησης προϋπολογισμού από την οικονομική υπηρεσία, ώστε να ολοκληρωθεί η υλοποίησή της εντός των προσεχών ημερών.

Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού

Κατά τον παρόντα χρόνο, η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής διερευνά τη δυνατότητα σύναψης μνημονίου διευρυμένης συνεργασίας με έτερο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο του νομού Αττικής, (πέραν του ήδη υφιστάμενου μνημονίου συνεργασίας με την ψυχιατρική κλινική του Γενικού Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου «ΑΤΤΙΚΟΝ», το οποίο βρίσκεται σε ισχύ από το 2010) με σκοπό την ανταπόκριση των νέων αναγκών για ψυχιατρική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των κρατουμένων στο Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού.

Παράλληλα, σε τακτά χρονικά διαστήματα διαβιβάζονται αιτήματα της Διεύθυνσης του Ψυχιατρείου Κρατουμένων Κορυδαλλού στην Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία και τους Ιατρικούς Συλλόγους Αθηνών και Πειραιώς αναζητώντας κατ' επίσκεψη ιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες του Καταστήματος. Επισημαίνουμε ότι δυστυχώς υπάρχει μειωμένο ενδιαφέρον και όλο και μικρότερος αριθμός ιατρών ανταποκρίνεται στα εν λόγω αιτήματα.

Σχετικά με το κελί που επισκέφθηκαν οι εκπρόσωποι της Επιτροπής σας, αναφέρεται ότι πρόκειται για κελί που βρίσκεται στο χώρο του ισογείου (χώρος αυξημένης φροντίδας ασθενών). Εκεί τοποθετούνται κρατούμενοι με ιατρική εντολή για συστηματική παρακολούθηση, καθόσον πρόκειται για αυτοκαταστροφικούς ή έτερο καταστροφικούς ασθενείς σε φάση υποτροπής. Συνήθως είναι νεοεισερχόμενοι οι οποίοι παραμένουν, για μικρό χρονικό διάστημα και μέχρι να επιφέρει αποτελέσματα η φαρμακευτική αγωγή. Κατόπιν, με νέα ιατρική εντολή τοποθετούνται

με τον λοιπό πληθυσμό σε όροφο του Καταστήματος. Βάσει ιατρικών οδηγιών τα συγκεκριμένα κελιά -θάλαμοι δεν πρέπει να διαθέτουν αντικείμενα οποία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τον τραυματισμό του κρατούμενου (όπως σεντόνια, καρέκλες, κομοδίνα, τηλεόραση κ.λπ.) και πρέπει να τους αφαιρούνται κορδόνια, ζώνες, αναπτήρες κ.ά. Ο συγκεκριμένος χώρος κλιματίζεται σταθερά. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι κρατούμενοι προκαλούν συχνά φθορές στους τοίχους, τουαλέτες, νιπτήρες των οποίων η αντικατάσταση φροντίζεται άμεσα. Ο χώρος καθαρίζεται καθημερινά από τους καθαριστές, βιάστηκε προσφάτως και έκτοτε συντηρείται όποτε χρειάζεται. Επίσης, πραγματοποιούνται σε τακτική βάση απολυμάνσεις, τόσο στον συγκεκριμένο χώρο όσο και σε όλο το Κατάστημα Κράτησης. Οι πρόσφατοι θάνατοι στο ψυχιατρείο οφείλονταν περισσότερο σε παθολογικά αίτια. Επρόκειτο στην πλειοψηφία τους για χρόνια βαριά ψυχιατρικά περιστατικά με υποκείμενα νοσήματα. Μετά από μέριμνα και διεπιστημονική συνεργασία του προσωπικού του Ψυχιατρείου Κρατούμενων Κορυδαλλού οι περιπτώσεις των αυτοκτονιών έχουν μειωθεί σημαντικά τα τελευταία έτη.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος «Ενίσχυση της Υγειονομικής Περίθαλψης των Καταστημάτων Κράτησης στην Ελλάδα», του Συμβουλίου της Ευρώπης (1η Ιουνίου 2019 έως 15 Δεκεμβρίου 2021) πραγματοποιήθηκαν εκπαιδεύσεις σχετικά με τον διαγνωστικό έλεγχο αναγνώρισης ψυχικών ασθενειών, τον αυτοτραυματισμό και την πρόληψη της αυτοκτονίας των κρατούμενων. Η εκπαίδευση βασίστηκε σε ένα εγχειρίδιο που καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεματικών που σχετίζονται με την ψυχική υγεία, το οποίο εκτυπώθηκε και προορίζεται να χρησιμοποιηθεί για την επιμόρφωση του σωφρονιστικού προσωπικού. Ως αποτέλεσμα των αναφερόμενων εκπαιδεύσεων ολοκληρώθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εργαλεία - οδηγοί για την «Αυτοκαταστροφική Συμπεριφορά στα Καταστήματα Κράτησης», την «Υγειονομική Περίθαλψη στα Καταστήματα Κράτησης και Ιατρική Δεοντολογία», τα οποία έχουν εκτυπωθεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης και έχουν αποσταλεί στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας και στη Σχολή Εκπαίδευσης των Σωφρονιστικών Υπαλλήλων και των Υπαλλήλων Εξωτερικής Φρούρησης.

Προσωπικό Καταστημάτων Κράτησης

Αναφορικά με τις επισημάνσεις της Επιτροπής σας για το προσωπικό των Καταστημάτων Κράτησης σας ενημερώνουμε τα κάτωθι:

Α) ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ 6Κ/2018

Διορίστηκαν:

- Κατηγορίες ΠΕ και ΤΕ: 12 υπάλληλοι
- Κατηγορία ΔΕ Φύλαξης: (418) υπάλληλοι (έως τον Μάιο)
- Κατηγορία ΔΕ Προσωπικό Εξωτερικής Φρούρησης: (43) υπάλληλοι (έως το Μάιο)

Αναλυτικά:

Έχουν ολοκληρωθεί σε διάφορα Καταστήματα Κράτησης, κατά τα έτη **2020-2021**, οι κάτωθι διορισμοί:

ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων: 5 υπάλληλοι

ΠΕ Κοινωνικής Εργασίας: 1 υπάλληλος
ΠΕ Ψυχολόγων: 1 υπάλληλος
ΤΕ Υγείας και Πρόνοιας, ειδ. Νοσηλευτικής: 4 υπάλληλοι
ΤΕ Υγείας και Πρόνοιας, ειδ. Κοινωνικής Εργασίας: 1 υπάλληλος

- **Κατηγορία ΔΕ**

ΔΕ Φύλαξης :418 υπάλληλοι
ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης:43 υπάλληλοι

Έχει αποσταλεί αίτημα στο Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού για αναπλήρωση (41) υποψηφίων ΔΕ Φύλαξης και Εξωτερικής Φρούρησης που δεν αποδέχθηκαν τον διορισμό. Έχει αποσταλεί αίτημα (αριθ.πρωτ.8598/2022) στην αρμόδια Υπηρεσία για την παρακολούθηση του προγράμματος βασικής εκπαίδευσης της Σχολής Εξωτερικής Φρούρησης από (39) υποψηφίους ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης.

Β) ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ 4Κ/2021 -ΚΚ ΔΡΑΜΑΣ (Τμήμα των προβλεπόμενων θέσεων-διοικητικό, τεχνικό, επιστημονικό προσωπικό)

- Κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ: Έχουν προκηρυχθεί συνολικά (52) θέσεις με την αριθ. 4Κ/2021 προκήρυξη του ΑΣΕΠ (ΦΕΚ 20 τ. ΑΣΕΠ).
- Κατηγορία ΔΕ: Έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες διορισμού των υποψηφίων του κλάδου ΔΕ: 14 διοριστέοι εκ των οποίων έχουν στείλει δικαιολογητικά οι 12. Ένας δεν αποδέχτηκε και έχει ζητηθεί η αντικατάστασή του.
- Κατηγορία ΤΕ και ΠΕ: Έχουν εκδοθεί τα οριστικά αποτελέσματα της κατηγορίας ΤΕ και ΠΕ στην ιστοσελίδα του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού και αναμένεται η έκδοση σχετικού ΦΕΚ και η επίσημη ενημέρωση της Υπηρεσίας μας προκειμένου να προχωρήσει στο διορισμό τους.

Γ) ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ 9Κ/2021 (Περιλαμβάνει τους υπόλοιπους κλάδους ΔΕ Φύλαξης και ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης του Κ.Κ. Δράμας και τους κλάδους ΔΕ Φύλαξης και ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης από την δέσμευση για πρόσληψη 381 υπαλλήλων και προκηρύχθηκαν με την αριθ. 9Κ/2021 προκήρυξη του ΑΣΕΠ (ΦΕΚ 58 τ. ΑΣΕΠ).

Κατηγορία ΔΕ:

Έχουν προκηρυχθεί συνολικά: (416) θέσεις : (97) κλάδου ΔΕ Φύλαξης και (91) κλάδου ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης του Κ.Κ. Δράμας και επιπλέον (121) θέσεις κλάδου ΔΕ Φύλαξης και (107) θέσεις κλάδου ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης για τα υπόλοιπα Καταστήματα Κράτησης

Αναλυτικά:

Έχουν εκδοθεί τα προσωρινά αποτελέσματα στην ιστοσελίδα του ΑΣΕΠ , και η διαδικασία βρίσκεται στην εξέταση ενστάσεων προς έκδοση Οριστικών Αποτελεσμάτων. Εκτιμάται ότι η έκδοση των προσωρινών αποτελεσμάτων θα πραγματοποιηθεί από τον Ιούνιο έως τον Σεπτέμβριο του 2022, ανάλογα με τον αριθμό των ενστάσεων.

Ακολουθούν οι διαγωνιστικές διαδικασίες ς του άρθρου 11 του ν.4760/2020 (Α'247) - υγειονομικές εξετάσεις και οι αθλητικές και ψυχοτεχνικές δοκιμασίες-στις οποίες υποβάλλονται οι υποψήφιοι για την πλήρωση των θέσεων των κλάδων ΔΕ Φύλαξης και ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης οι οποίες διενεργούνται από Επιτροπές του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Δ) ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ «381 υπαλλήλων» (αναμένεται η έκδοση της προκήρυξης από το ΑΣΕΠ)

Αναμένεται η έκδοση προκήρυξης για τις υπόλοιπες (126) θέσεις των διαφόρων κατηγοριών και κλάδων από τη δέσμευση για πρόσληψη (381) υπαλλήλων (33/06 Π.Υ.Σ) κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ

Αναλυτικά:

- 21 θέσεις ΠΕ Ιατρών
- 2 θέσεις ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων
- 5 θέσεις ΠΕ Εγκληματολόγων
- 4 θέσεις ΠΕ Κοινωνικής Εργασίας
- 2 θέσεις ΠΕ Ψυχολόγων
- 2 θέσεις ΠΕ Κοινωνιολόγων
- 4 θέσεις ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού
- 14 θέσεις ΤΕ Υγείας και Πρόνοιας, ειδ. Κοινωνικής Εργασίας
- 29 θέσεις ΤΕ Υγείας και Πρόνοιας, ειδ. Νοσηλευτικής
- 3 θέσεις ΤΕ Μηχανικών
- 10 θέσεις ΤΕ Πληροφορικής
- 1 θέση ΤΕ Βρεφονηπιοκόμων
- 24 θέσεις ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού
- 4 θέσεις ΔΕ Νοσηλευτικής
- 1 θέση ΔΕ Αρτεργατών

Ε) Έχει εγκριθεί (ΠΥΣ 50/2021) η πρόσληψη (275) υπαλλήλων διαφόρων κλάδων (ΠΕ,ΤΕ και ΔΕ) στα Κ.Κ της Χώρας

Αναλυτικά:

Με την υπ' αριθ. 50/4.11.2021 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου (ΔΙΠΑΑΔ/Φ.ΕΓΚΡ./οικ.21609/17 Νοεμβρίου 2021 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών) έχουν εγκριθεί η πρόσληψη 275 θέσεων διαφόρων κλάδων στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας.

- 6 θέσεις ΔΕ Νοσηλευτικής
- 1 θέση ΔΕ Οδηγών
- 79 θέσεις ΔΕ Εξωτερικής Φρούρησης
- 177 θέσεις ΔΕ Φύλαξης
- 2 θέσεις ΠΕ Γεωπονίας
- 1 θέση Κοινωνιολόγων
- 1 θέση ΠΕ Νοσηλευτικής
- 1 θέση ΠΕ Φαρμακοποιών
- 2 θέσεις ΤΕ Εργοθεραπείας
- 3 θέσεις ΤΕ Μηχανικών

- 2 θέσεις Κοινωνικής Εργασίας

Επισημαίνεται ότι στον υπό εξέλιξη σχεδιασμό του νέου Οργανισμού της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής, και εφόσον αυτός εγκριθεί, προβλέπεται η αύξηση των οργανικών θέσεων των Καταστημάτων Κράτησης και του Ι.Α.Α.Α βόλου σε (7.274) σύμφωνα με την κάτωθι κατανομή:

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ	ΠΕ													ΤΕ						ΔΕ										ΥΕ		ΙΔΑΧ			ΣΥΝΟΛΟ			
	ΣΩΦ	ΙΑΤΡΩΝ	ΟΔΩΝΤ	ΦΑΡΜΑΚ	Νοσηλ	Εργοθερ	ΕΓΚΛΗΜ	ΨΥΧΟΛΟΓ	ΚΟΙΝΩΝ	ΚΟΙΝ ΕΡΓ	ΜΗΧΑΝ	ΠΛΗΡΟΦ	ΓΕΩΠΟΝ	ΓΕΡΕΣ	Διοικ/λογ	Υγιει	Υγι/Νοσ	Εργοθερ	Μηχαν	Πληροφ	Βρεφον	Τεχν/εω	Διοικ/λογ	Νοσηλ	Τεχν	Οδοντ	Μαγειρ	Αρτεργ	Γεωκτ	Φυλάκ	Εξοφ	Βοηθ Πρ	Β/γ/Πρ	ΠΕ		ΤΕ	ΔΕ	
Α.Κ.Κ. ΑΠΑΣ ΧΑΝΙΩΝ	7	2						1	1				2		4	3	3		1	1		3	6	1	2	2	1	2	65								107	
Α.Κ.Κ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙ	7	2						1	1				3		4	3	3		1	1		3	6	1	2	2	1	3	80	20						144		
Α.Κ.Κ. ΤΙΡΥΝΘΑΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	7	2						1	1				3		4	3	3		1	1		3	6	2	2	2	1	3	68	75						189		
Κ.Α.Υ.Φ.	5	1													3	2	3		1	1			7	1	2	4	1	2	27		1					65		
Ε.Κ.Κ.Ν. ΑΥΛΩΝΑ	7	2	1				1	2	2	1					4	3	3		1	1			7	2	2	2	1		71	60						177		
Ε.Κ.Κ.Ν. ΒΟΛΟΥ	5	1	1				1	1	1						3	2	3		1	1			5	1	2	1	1		50	45						127		
Ε.Α.Κ.Κ.Ν. ΚΑΣΣΑΒΕΤΕΙΑΣ	7	2						1	1				2	1	4	3	3		1	1		3	6	1	2	3	1	2	70	35						151		
Κ.Α.Τ.Κ.Ε. ΘΗΒΩΝ	5	2	1					2	1						3	4	1		1	1		1	5	2	2	1	1		46		4					83		
Ε.Κ.Υ.Κ. ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ	7	2				1	1	2	2						4	4	4		1	1			6	4	2	1	1		68					1		112		
Ψ.Κ. ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ	7	11	1	1		1	1	3	2	1					4	5	11	2	1	1			6	5	2	1	1		63		1	6				138		
Κ.Κ. ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΥ	7	2	1				1	1	1						4	3	3		1	1			6	2	2	1	1		77	73						191		
Κ.Κ. ΑΜΦΙΣΣΑΣ	5	1	1					1	1						4	2	3		1	1			6	1	2	1	1		50	40						121		
Κ.Κ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	8	3	1				2	3	2	1					5	4	5		1	1			8	1	3	2	1		120	100						271		
Κ.Κ. ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΕΩΝΑ ΘΗΒΩ	8	3	2				2	3	2	2					5	4	5		1	1	2	2	8	2	3	3	1	2	100	75						237		
Κ.Κ. ΔΟΜΟΚΟΥ	8	3	1				2	3	3	2					5	4	5		1	1			9	1	3	3	1		120	105						280		
Κ.Κ. ΔΡΑΜΑΣ	8	3	1				2	3	3	2					6	4	6		1	1			8	2	4	3	1		120	100						278		
Κ.Κ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	10	3	1				2	2	1	1					5	4	5		1	1			8	1	3	3	1		115	125						292		
Κ.Κ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	5	1	1					1	1						3	2	3		1	1			6	1	2	1	1		50	65						149		
Κ.Κ. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	5	1	1					1	1						3	2	3		1	1			6	1	2	1	1		90	70						190		
Κ.Κ. ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	7	2	1				1	2	1	1					4	3	3		1	1			6	1	2	1	1		75	75						192		
Κ.Κ. ΚΟΡΙΝΘΟΥ	5	1	1					1	1						3	2	3		1	1			5	1	2	1	1		30	30						92		
Κ.Κ. ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ I	16	4	2	1			4	6	5	3	1	1	1		11	8	11	3	2			15	3	6	3	1		350	480	1			1		947			
Κ.Κ. ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ II	7	2	1				1	1	1	1					4	3	3		1	1			6	1	2	2	1		70							108		
Κ.Κ. ΚΩ	5	1	1					1	1						3	2	3		1	1			5	1	2	1	1		43	40						112		
Κ.Κ. ΛΑΡΙΣΑΣ	8	3	1				2	3	3	2					5	4	5		1	1			8	2	3	2	1		125	140						324		
Κ.Κ. ΜΑΛΛΑΔΡΙΝΟΥ	8	3	1				2	3	2	1					5	4	5		1	1			8	2	3	2	1		120	100						272		
Κ.Κ. ΝΑΥΠΑΓΙΟΥ	7	2	1				1	2	2	1					4	3	3		1	1			6	1	2	1	1		85	80						204		
Κ.Κ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	5	1						1	1						3	2	3		1	1			5	1	2	1	1		40	40						108		
Κ.Κ. ΝΙΓΡΙΤΑΣ ΣΕΡΡΩΝ	8	3	1				2	3	3	2					5	4	5		1	1			8	1	3	2	1		120	105						278		
Κ.Κ. ΠΑΤΡΑΣ	9	3	1				2	3	3	2					5	5	5		1	1			8	1	3	3	1		125	140						326		
Κ.Κ. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	8	3	1				2	3	2	2					5	4	5		1	1			8	2	3	2	1		120	105				1		283		
Κ.Κ. ΤΡΙΠΟΛΗΣ	5	1						1	1						3	2	3		1	1			5	1	2	1	1		45	50						127		
Κ.Κ. ΧΑΛΚΙΔΑΣ	5	1	1					1	1						3	2	3		1	1			5	1	2	1	1		70	80						183		
Κ.Κ. ΧΑΝΙΩΝ	8	3	1				2	3	2	2					5	4	5		1	1			8	1	3	2	1		120	110						288		
Κ.Κ. ΧΙΟΥ	5	1	1					1	1						3	2	3		1	1			5	1	2	1	1		55	40						128		
	244	81	29	2	0	2	34	67	57	27	1	1	10	2	148	115	143	2	37	36	2	15	236	53	86	63	35	2	12	3043	2603	7	6	2	1	70	7274	
																																						7274

Εκπαίδευση κρατουμένων – Δράσεις και προγράμματα

Μία από τις βασικές προτεραιότητες της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής αποτελεί η διασφάλιση του δικαιώματος στην εκπαίδευση των κρατουμένων και η αναβάθμιση

των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης, με σκοπό την απόκτηση γνώσεων και την ενίσχυση των δεξιοτήτων τους για την προετοιμασία της κοινωνικής επανένταξης. Αυτό σχετίζεται τόσο με τη **λειτουργία εκπαιδευτικών δομών** όσο και με την ανάπτυξη **προγραμμάτων** επιμόρφωσης, απασχόλησης, επαγγελματικής κατάρτισης, πολιτιστικών κι άλλων δραστηριοτήτων για το σύνολο των κρατουμένων.

A. Εκπαιδευτικές δομές: Σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το τρέχον σχολικό έτος 2021-22 καταγράφονται εκπαιδευτικές δομές σε 20 από τα 34 Καταστήματα Κράτησης της χώρας και στο Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου (Ι.Α.Α.Α. Βόλου). Ειδικότερα:

(1) Τυπική εκπαίδευση (πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια) παρέχεται στο Ι.Α.Α.Α. Βόλου και σε εννέα (9) Καταστήματα Κράτησης:

- στα τέσσερα (4) Καταστήματα Κράτησης Νέων:
  - Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων (Ε.Κ.Κ.Ν.) Αυλώνα (Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λυκειακές Τάξεις)
  - Ε.Κ.Κ.Ν. Βόλου (Δημοτικό, Παράρτημα Γυμνασίου)
  - Ε.Α.Κ.Κ.Ν. Κασσαβέτειας (Δημοτικό, Παράρτημα Γυμνασίου)
  - Κατάστημα Κράτησης Κορίνθου (Δημοτικό, Παράρτημα Γυμνασίου- Παράρτημα Λυκείου)
    - στο Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου (Ειδικό Δημοτικό/Παράρτημα Γυμνασίου)
    - στα Καταστήματα Κράτησης Κομοτηνής, Γρεβενών, Ναυπλίου και Γυναικών Ελεώνα Θήβας (Δημοτικό)
    - στο Κ. Κ. Κορυδαλλού Ι (Δημοτικό, στο πλαίσιο εφαρμογής Ν. 4763/2020)

(2) Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ), με σκοπό την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης των ενηλίκων κρατουμένων, καταγράφονται σε 13 Καταστήματα Κράτησης και ειδικότερα στα Καταστήματα Κράτησης Κορυδαλλού Ι, Ειδικού Κέντρου Υγείας Κρατουμένων Κορυδαλλού (Παράρτημα –Τμήμα εκτός έδρας-του ΣΔΕ του Κ.Κ. Κορυδαλλού Ι), Δομοκού, Γυναικών Ελεώνα Θήβας, Λάρισας, Τρικάλων, Πατρών, Θεσσαλονίκης, Νιγρίτας, Γρεβενών, Κέρκυρας, Χανίων και Μαλανδρινού.

(3) Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.), με σκοπό την απόκτηση επαγγελματικής κατάρτισης και την παροχή εφοδίων στους κρατουμένους για την κοινωνική τους επανένταξη υπάρχουν σε τρία (3) Καταστήματα Κράτησης και ειδικότερα στο Αγροτικό Κατάστημα Κράτησης Κασσάνδρας, στο Κ.Κ. Κορυδαλλού Ι και στο Ε.Κ.Κ.Ν. Αυλώνα.

Επιπρόσθετα, καταγράφεται σημαντικός αριθμός **«κατ' ιδίαν διδαχθέντων»** κρατουμένων στα Καταστήματα Κράτησης που δεν λειτουργούν εκπαιδευτικές δομές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και **κρατουμένων-φοιτητών**, στους οποίους παρέχεται πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο.

- **Εκπαίδευση κρατουμένων και COVID-19:** Σημειώνεται ότι κατά τα διαστήματα της αναστολής της δια ζώσης λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων, κατά τη διάρκεια του 2020 και του 2021, στο πλαίσιο των μέτρων περιορισμού που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της

πανδημίας covid-19 σε συνέχεια Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων και εγκυκλίων της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής, διασφαλίστηκε κατά το δυνατόν η συνέχιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπου ήταν εφικτό, σε εκπαιδευτικές δομές σε Καταστήματα Κράτησης (εξ αποστάσεως, με τη μελέτη εκπαιδευτικού υλικού/συμπλήρωση φύλλων εργασίας, με πρόσβαση σε εκπαιδευτική τηλεόραση και τηλεεκπαίδευση). Επίσης, συνεχίστηκε η μαθησιακή προσπάθεια των κατ' ιδίαν διδαχθέντων κρατούμενων, ενώ οι κρατούμενοι-φοιτητές είχαν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη φοίτησή τους εξ αποστάσεως (ασύγχρονη/σύγχρονη), σύμφωνα με το προβλεπόμενο νομοθετικό πλαίσιο. Σημειώνεται η ομαλή ολοκλήρωση των προηγούμενων σχολικών/ακαδημαϊκών ετών 2019-20 και 2020-21 με τη συμμετοχή κρατούμενων-μαθητών σε προαγωγικές και πανελλήνιες εξετάσεις και την εξ αποστάσεως φοίτηση των κρατούμενων στα Πανεπιστημιακά ιδρύματα.

- **Συνεργασία με Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων:**Επισημαίνεται ότι το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, συνεχίζοντας τη συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, προχωρά στην υλοποίηση ενεργειών για την εφαρμογή των διατάξεων του νέου νομοθετικού πλαισίου για την ίδρυση σχολείων, του **N. 4763/21.12.20** «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης» (ΦΕΚ Α'254/21.12.20), με τον οποίο καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε η προϋσχύουσα νομοθεσία του άρθρου 31 Ν. 4521/2018 (Α' 38), λαμβάνοντας ως γνώμονα, τόσο για τη δημιουργία νέων εκπαιδευτικών δομών όσο και για τη συνέχιση της λειτουργίας των υφιστάμενων δομών, την αναγκαία εκπαιδευτική αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου των κρατούμενων, σε συνδυασμό με την εξασφάλιση της ομαλής και εύρυθμης λειτουργίας κάθε Καταστήματος Κράτησης.

Ήδη, στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου Ν. 4763/2020 (άρθρο 75) ιδρύθηκε μονοθέσιο Δημοτικό σχολείο στο Κ.Κ. Κορυδαλλού Ι τον Σεπτέμβριο του 2021 (ΚΥΑ Φ. 10/ΚΓ/10899/Δ1/07.09.2021 Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προστασίας του Πολίτη (ΦΕΚ Β'4265/15.09.2021).

Επίσης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 75 παρ. 4 του Ν. 4763/21.12.20, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, συστάθηκε και συγκροτήθηκε επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των συναρμόδιων Υπουργείων, για τη διερεύνηση βασικών θεμάτων που αφορούν στις προϋποθέσεις και την ανάγκη λειτουργίας δομών εκπαίδευσης στα Καταστήματα Κράτησης και την υποβολή σχετικής εισήγησης προς τα συναρμόδια Υπουργεία. Ειδικότερα, έργο της Επιτροπής είναι ο συντονισμός και η επιτάχυνση των διαδικασιών ίδρυσης και λειτουργίας δομών εκπαίδευσης στα Καταστήματα Κράτησης και στο Ι.Α.Α. Βόλου.

- **Προγράμματα:** Ως προς τα προγράμματα που διεξάγονται στα Καταστήματα Κράτησης, με σκοπό τη δημιουργική αξιοποίηση του χρόνου των κρατούμενων, τη μείωση των δυσμενών επιπτώσεων του εγκλεισμού και την υποβοήθηση της κοινωνικής επανένταξής τους, συνεχίστηκε η υλοποίηση σχετικών δραστηριοτήτων, σε συνεργασία με δημόσιους ή μη φορείς (Υπουργείο Παιδείας, Εθνικό Θέατρο, Εθνική Λυρική Σκηνή, Πανεπιστήμια, ΕΠΑΝΟΔΟ, ΟΑΕΔ κλπ) και εθελοντές διδάσκοντες ή στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Ωστόσο, δεν ήταν δυνατή

κατά διαστήματα η δια ζώσης διεξαγωγή/ολοκλήρωσή τους λόγω των μέτρων πρόληψης και ελέγχου διασποράς του covid-19 τα έτη 2020 και 2021. Σε κάποιες περιπτώσεις, δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν μέσω διαδικτύου.Ειδικότερα αυτά αφορούν, εν γένει, σε προγράμματα στον τομέα του πολιτισμού (τέχνης, θεάτρου, μουσικής, χορού κ.α.), της δημιουργικής απασχόλησης (εικαστικών, χειροτεχνίας κ.α.), άθλησης, επιμόρφωσης (εκμάθησης ελληνικής γλώσσας, δημιουργικής γραφής, εκμάθηση Η/Υ, ανάπτυξη δεξιοτήτων κ.α.) και κατάρτισης (όπως αγγειοπλαστικής/κεραμικής, ελαιοχρωματισμού/τεχνοτροπιών/γυψοσανίδων, κατασκευής αλουμινίου, φροντίδας υγιεινής προσώπου και σώματος για τις γυναίκες κρατούμενες, κοπτικής-ραπτικής, ζαχαροπλαστικής και αρτοποιίας κ.α.). Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί η υλοποίηση του προγράμματος **NESTOR**. Πρόκειται για πρόγραμμα τριετούς διάρκειας (με ημερομηνία έναρξης τον Δεκέμβριο του 2020) που εντάσσεται στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα ERASMUS, δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του Υφυπουργού Προστασίας του Πολίτη και με τη συνδρομή του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και αφορά στη δημιουργία ενός δικτύου σχολών γονέων στα Καταστήματα Κράτησης με στόχο την ενίσχυση του πατρικού ρόλου κρατουμένων- γονέων και την ουσιαστική επανένταξή τους στην κοινωνία. Στο έργο συμμετέχουν 4 χώρες, με την Ελλάδα να κατέχει το ρόλο του συντονιστή του έργου. Φορέας-συντονιστής υλοποίησης είναι το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

- Περαιτέρω επισημαίνεται η υποβολή πρότασης το 2022 από τη Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής προς την Ειδική Γραμματεία ΕΣΠΑ και η έγκριση της δράσης **«Εκπαίδευση και Πιστοποίηση Κρατουμένων»** με σκοπό την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την ενίσχυση της μελλοντικής επανένταξης αποφυλακισζομένων κρατουμένων στην κοινωνία και την αγορά εργασίας.
- Με στόχο την άντληση και διάχυση γεωτεχνικής γνώσης στην υπηρεσία και στα Α.Κ.Κ., καθώς και την εκπαίδευση κρατουμένων και γεωτεχνικού προσωπικού, έχει υπογραφεί σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας (από 23.09.2020) με τον οργανισμό ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, ενώ αναμένεται η υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Τέλος, αναφορικά με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής για την εργασία των κρατουμένων και την έλλειψη οργανωμένων ψυχαγωγικών, αθλητικών/γυμναστικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων, η αρμόδια υπηρεσία σχεδιάζει τα εξής:

- Κατάρτιση προτύπου για τον επαγγελματικό προσανατολισμό των κρατουμένων, μέσω της κατάρτισης προτύπου όπου θα αποτυπώνεται το προηγούμενο εργασιακό προφίλ και οι παρούσες επιλογές σε σχέση με την εργασία για κάθε κρατούμενο και την αξιοποίηση των δεδομένων που θα προκύψουν. Στόχος είναι η αξιοποίηση του διαστήματος κράτησης και η προώθηση της επαγγελματικής αποκατάστασης των κρατουμένων.
- Κατάρτιση προτύπου αποτύπωσης αναγκών των κρατουμένων και ενημέρωσής τους για τα προσφερόμενα προγράμματα επιμόρφωσης, άθλησης, πολιτισμού, απασχόλησης, επαγγελματικής κατάρτισης, με ταυτόχρονη καταγραφή προηγούμενης συμμετοχής τους σε

ανάλογες δράσεις και κατεχόμενων γνώσεων και δεξιοτήτων, με σκοπό την επιλογή των κατάλληλων, στοχευμένων προγραμμάτων για εκείνους, εφόσον το επιθυμούν.

Λοιπά θέματα

1.Κρατούμενοι σε καθεστώς προστασίας

Η τοποθέτηση των κρατούμενων σε κελιά υπό το καθεστώς προστασίας υλοποιείται κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 10 παρ. 6 και 9 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης), προκειμένου να διασφαλιστεί η ζωή, η τιμή και η αξιοπρέπεια των κρατούμενων από ενδεχόμενο κίνδυνο. Τονίζεται ότι η απόφαση τοποθέτησης κρατούμενων σε ατομικό κελί για λόγους προστασίας, αποτελεί προσωρινό μέτρο και μόνο μέχρι τη διερεύνηση των επικαλούμενων λόγων κινδύνου. Στην περίπτωση που αυτοί είτε δεν επιβεβαιωθούν είτε πάψουν να ισχύουν, αίρεται η εν λόγω απόφαση. Όταν κρίνεται σκόπιμο για λόγους ασφάλειας ή κατόπιν αιτήματος του ίδιου του κρατούμενου, υποβάλλεται σχετικό αίτημα για μεταγωγή σε άλλο Κατάστημα Κράτησης, όπου δεν θα συντρέχουν λόγοι υπαγωγής σε καθεστώς προστασίας.

2. Πειθαρχικά μέτρα προς κρατούμενους

Η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής έχει αποστείλει στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας εγκύκλιο (αριθμ. πρωτ. 43335/3-6-2019) για τη ρητή και απαρέγκλιτη εφαρμογή των διατάξεων του Σωφρονιστικού Κώδικα και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των Καταστημάτων Κράτησης, αναφορικά με τις πειθαρχικές ποινές και την τοποθέτηση κρατούμενου σε πειθαρχικό κελί και στο Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης για τη διενέργεια σχετικών με το θέμα ελέγχων/επιθεωρήσεων στα Καταστήματα Κράτησης.

Στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας κρατούνται άτομα εκατόν δύο (102) διαφορετικών εθνικοτήτων. Η γενικότερη επικοινωνία με τους κρατούμενους διευκολύνεται μέσω: α) των μαθημάτων που υλοποιούνται για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, β) τη συνδρομή συκρατούμενων ομοεθνών που γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα για να βοηθήσουν στη διερμηνεία και ενίοτε γ) με την υποστήριξη μεταφραστών κυρίως από τις αρμόδιες Προξενικές Αρχές. Σε κάθε περίπτωση, ο Εισαγγελέας Επόπτης του Καταστήματος Κράτησης, ως πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου γνωστοποιεί εγγράφως στον κρατούμενο το παράπτωμα και τα στοιχεία της υπόθεσης για την οποία υπάρχει σε βάρος του αναφορά και τον καλεί σε υπεράσπιση και απολογία. Στην περίπτωση που ο κρατούμενος δεν γνωρίζει την ελληνική γλώσσα, ορίζεται διερμηνέας, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 71 παρ. 2 του Σωφρονιστικού Κώδικα.

3. Επικοινωνία με τον έξω κόσμο

Σύμφωνα με το άρθρο 52 του Σωφρονιστικού Κώδικα, κάθε κρατούμενος μπορεί να δεχτεί επισκεπτήριο από συγγενείς ως τέταρτου βαθμού αλλά και από άτομα πέραν του συγγενικού

περιβάλλοντος ή συλλόγους, για τα οποία το Συμβούλιο Φυλακής, κρίνει θετικά, έπειτα από αίτημα ή την σύμφωνη γνώμη του κρατούμενου. Δεν τίθεται ζήτημα περιορισμού του επισκεπτηρίου μόνο από συγγενικά πρόσωπα, εκτός και αν τα φιλικά ή οικεία πρόσωπα που ο κρατούμενος θα αιτηθεί να τον επισκεφτούν, σύμφωνα με την εισήγηση της Κοινωνικής Υπηρεσίας, κρίνονται ως άτομα που δύναται να έχουν δυσμενή επίδραση πάνω του.

Ο χρόνος του επισκεπτηρίου καθορίζεται από το Συμβούλιο Φυλακής, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 1 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης, στο οποίο αναφέρεται ότι η διάρκειά του είναι το λιγότερο μισή ώρα. Επίσης, δύναται να επεκτείνει τη διάρκεια επισκεπτηρίου των κρατουμένων, ειδικά όταν η θετική εισήγηση της Κοινωνικής Υπηρεσίας επικαλείται εκτός των άλλων, την απόσταση διαμονής των οικείων και την περιορισμένη συχνότητα επισκέψεων. Τονίζεται ότι τα επισκεπτήρια των κρατουμένων, πέραν όλων των θετικών επιδράσεων που έχουν σε οικογενειακό, κοινωνικό και ατομικό επίπεδο για τον κρατούμενο, συντελούν αποφασιστικά στην ψυχική του ηρεμία. Η θετική ψυχολογία των κρατουμένων αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την ομαλή συμβίωσή τους, τη συνεργασία τους με το προσωπικό και εν τέλει τη διατήρηση της τάξης και της εύρυθμης λειτουργίας του Καταστήματος Κράτησης.

Το ηλεκτρονικό επισκεπτήριο στοχεύει στη διευκόλυνση των κρατουμένων να διατηρήσουν τις σχέσεις τους με τα μέλη της οικογένειάς τους. Η σύνδεση των φυλακισμένων ανδρών και γυναικών με τη ζωή τους εκτός φυλακής, αποτελεί ενισχυτικό παράγοντα για την ομαλή πορεία προς την επανένταξη. Για το σκοπό αυτό, κατόπιν της αξιολόγησης της πιλοτικής εφαρμογής του θεσμού του ηλεκτρονικού επισκεπτηρίου, διαμορφώθηκαν ειδικοί χώροι οι οποίοι εξοπλήστηκαν με τον κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό και πλέον το ηλεκτρονικό επισκεπτήριο εφαρμόζεται σε όλα τα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας.

4. Πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις διαδικασίες υποβολής καταγγελιών

Κατά την είσοδο νεοεισερχόμενων κρατουμένων στα Καταστήματα Κράτησης, πραγματοποιείται εκτενής ενημέρωση περί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που έχει ο κρατούμενος και του τρόπου λειτουργίας του Καταστήματος από τη Διεύθυνση, τον Αρχιφύλακα και την Κοινωνική Υπηρεσία. Η ενημέρωση που λαμβάνει προφορικά, περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αποτυπώνονται στο φυλλάδιο «Αλφαβητάρι του Κρατούμενου» το οποίο έχει εκδοθεί στην Ελληνική, Αγγλική και Αλβανική γλώσσα και είναι διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες όλων των Καταστημάτων Κράτησης. Πρόκειται για έναν οδηγό που έχει σκοπό να ενημερώνει με τρόπο απλό και κατανοητό τους κρατούμενους για τους κανόνες ασφαλούς διαβίωσης καθώς και όσα δικαιούνται και υποχρεούνται εντός της φυλακής. Περιέχει πληροφορίες που αφορούν, ενδεικτικά, το δικαίωμα αδειας, την εκπαίδευση, τα επιτρεπόμενα και απαγορευμένα είδη και αντικείμενα, την υφ' όρον απόλυση, τη θεραπεία (απεξάρτηση) κ.ά. αλλά και τις βασικές υποχρεώσεις των κρατουμένων. Επιπλέον, η Διεύθυνση κάθε Καταστήματος Κράτησης μεριμνά για τη σύνταξη ειδικότερων οδηγιών και ανακοινώσεων για ειδικότερα θέματα λειτουργίας που δύναται να ανακύψουν.

Αναφορικά με τη σύσταση της Επιτροπής για τη θέση σε εφαρμογή ενός κατάλληλου εσωτερικού συστήματος παραπόνων, ενημερώνουμε ότι θα εξεταστεί πάραυτα η υλοποίηση της πρότασης για τοποθέτηση ενός κλειστού κουτιού παραπόνων με έντυπα συμπλήρωσης τα οποία θα είναι ελεύθερα διαθέσιμα καθώς και η καταγραφή των παραπόνων κεντρικά σε κάθε Κατάστημα Κράτησης πριν τη διάθεσή τους στις αρμόδιες προς διερεύνηση υπηρεσίες.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι τα υπό εξέταση Καταστήματα Κράτησης έχουν λάβει γνώση των συστάσεων της Επιτροπής σας καθώς και σαφείς οδηγίες από τη Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής, προκειμένου να προβούν άμεσα στις ενδεδειγμένες ενέργειες σε συμμόρφωση με αυτές.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

**ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

**Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη του Τμήματος**

Ελένη Χαλκιά